Dziś 12 stron w tem „Mój Światek"

Cena egz. 10 gr.

KURJER ZACHODNI »ISKRA«

ROK XXVII | Niedziela 15 listopada 1936 r. | Nr. 313

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową zł. 2.50

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064, Adm. 61078 | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona gotówką

MADRYT POZBAWIONY ŻYWNOŚCI i WODY

Zacięty opór wojsk rządowych

PARYŻ, 14.11 (tel. wł.). Sytuacja strategiczna pod Madrytem **nie uległa zasadniczej zmianie**. Do poważniejszych operacyj doszło w ciągu dnia wczorajszego jedynie na skrzydłach, gdzie wojska rządowe zaciekle szturmowały pozycje powstańców. Jaki był wynik tych walk, trudno na razie ocenić, bowiem **obie strony podają, iż zakończyły się one ich zwycięstwem**. Komunikaty powstańcze donoszą nawet, że wojska rządowe straciły w tych walkach **300 zabitych, wśród nich wielu komunistów cudzoziemskich.**

W każdym razie nie ulega wątpliwości, że aktywność przejęły w swe ręce wojska rządowe, a powstańcy ograniczają się jedynie do bronienia swych pozycyj. Pozycje te zostały rozbudowane i silnie umocnione, co wskazywałoby, że sztab nacjonalistyczny liczy się z dalszymi atakami czerwonych i przeciągnięciem się akcji przeciw Madrytowi.

Przypuszczenie to potwierdza częściowo również gen. Queipo del Llano, który w swym przemówieniu przez radiostacje sewilską oświadczył:

— Chcieliśmy uczynić wojnę jak najbardziej humanitarną, ale wobec oporu, z jakim się spotkaliśmy, będziemy zmuszeni zastosować środki, jakie narzuca sytuacja.

Wojska, broniące Madrytu nie mają już żywności. Wkrótce pod tym względem sytuacja stanie się rozpaczliwa, gdyż wszelki **dowóz zostanie odcięty.** Przetniemy również dopływ wody do Madrytu. Im gwałtowniejszy będzie opór, tym gwałtowniejsza będzie nasza ofenzywa.

KONTROFENZYWA CZERWONYCH

LONDYN, 14.11 (tel. wł.). O poprawie sytuacji strategicznej wojsk rządowych zdaje się świadczyć fakt, **że coraz to nowi ministrowie przybywają z Walencji do stolicy.** Dziś spodziewany był powrót premiera Caballero.

Minister spraw zagranicznych del Vayo zwiedzał wczoraj w towarzystwie gen. Miaja, przewodniczącego komitetu obrony Madrytu, poszczególne odcinki frontu.

Gen. Miaja ma nadzieję, że tydzień bieżący zostanie zakończony dziś decydującym zwycięstwem nad powstańcami. Wydał on rozkaz, by **na wszystkich odcinkach rozpoczęto jednocześnie natarcie.** W bezpośrednim ataku bierze **udział 55.000 żołnierzy rządowych i milicjantów.**

Niemieckie i Sowieckie oddziały doświadczalne

PARYŻ, 14.11 (tel. wł.). Jeden z korespondentów pism francuskich podał rewelacyjne informacje **o niemieckich i sowieckich oddziałach doświadczalnych wysłanych na terytorium Hiszpanii i operujących jedne — po stronie wojsk powstańczych, drugie — po stronie wojsk rządowych.**

Rewelacje te p.t. „Hiszpania jako teren doświadczalny" podają, że sztab generalny niemiecki wysłał do gen. Franco **nowe d ziała przeciwlotnicze**, stanowiące najnowszy wynalazek techniki niemieckiej. **Działa obsługiwane są wyłącznie przez oficerów niemieckich i nikt inny nie ma do nich dostępu.**

Działa te w zwalczaniu lotnictwa osiągnęły **niezwykłą skuteczność i wywołały przewrót w obronie przeciwlotniczej.** Użyciu tych dział przez powstańców przypisać należy wielką ilość zestrzelonych przez nich samolotów rządowych.

Ze swej strony, Sowiety wyrpóbują w wojnie hiszpańskiej swoje **nowe czołgi i broń przeciwczołgową.** Stanowią ją specjalne karabiny maszynowe o dużym kalibrze i wielkiej początkowej szybkości pocisku.

Z punktu widzenia doświadczeń wojennych, jak zaznacza korespondent francuski, wojna hiszpańska podkreśliła jeszcze raz znaczenie lotnictwa bombardującego i jako nowość **wniosła użycie butelek z benzyną do zwalczania czołgów.** Po raz pierwszy tą metodę walki z czołgami zastosowano w Madrycie. **Czołg oblany benzyną staje w płomieniach, a załoga jego ginie w okrutnych męczarniach.**

Walka ze spekulacją

ZARZĄDZENIE P. PREMIERA

WARSZAWA, 13.11 (tel. wł.). Premier gen. Sławoj - Składkowski w dążeniu do zupełnego ukrócenia spekulacji na rynku żywnościowym wydał nową instrukcję do wojewodów. W stosunku do kupców, którzy zostali w drodze administracyjnej ukarani za pobieranie wyższych cen lub są notowani za niestosowanie się do zaleceń władz administracyjnych, cofnięte mają być natychmiast wszelkie ulgi sanitarne, odroczenia wprowadzenia nowych inwestycyj i t.d.

30 tysięcy depesz i 11 tysięcy listów

otrzymał Marsz. Smigły-Rydz

WARSZAWA, 14.11 tel. wł. W związku z wręczeniem buławy marszałkowskiej Naczelnemu Wodzowi marsz. Śmigłemu Rydzowi nadesłano z całego kraju i zagranicy **30 tys. depesz i 11 tys. listów z wyrazami hołdu i życzeniami.**

Między in. telegramy z życzeniami nadesłali premier Francji Blum, marsz. Petain, gen. Gamelni, min. Goering, mars. Blomberg, min. Ciano, ministrowie oraz wyżsi dostojnicy wojskowi: Anglii, Rumunii, Japonii, Łotwy i in.

Wznowienie wykładów

W SZKOLE GŁÓWN. HANDLOWEJ

WARSZAWA, 14.11 tel. wł. W poniedziałek dn. 16 bm. wznowione zostaną wykłady w szkole głównej handlowej w Warszawie, zamknięte wskutek zajść antyżydowskich.

Noji w Berlinie

ODNIÓSŁ WIELKI SUKCES

BERLIN, 14.11. (Tel. wł.) Dzisiaj odbyły się w sali krytej w Berlinie zawody lekkoatletyczne, w których wziął udział doskonały tas szybkobiegacz Noji.

W biegu na 3 km. Noji odniósł wielki sukces, zajmując II miejsce za rekordzistą świata Węgrem Szabo. Iso-Hollo zajął II miejsce.

—oOo—

ZWYCIĘSTWO POLSKICH AKADEMIKÓW

Drużyna AZS warszawskiego pokonała wczoraj w spotkaniu w piłkę ręczną drużynę akademików niemieckich w stosunku 13:5 (6:1).

WARSZAWIANKA — DĄB 1:0

Wczoraj na sztucznym torze w Katowicach odbył się pierwszy mecz hokejowy. Drużyna Warszawianki pokonała katowicki Dąb 1:0 (1:0. 0:0. 0:0).

Awanse urzędników państwowych

na Nowy Rok

WARSZAWA, 14.11 (tel. wł.). Prezes Rady ministrów gen. Sławoj - Składkowski wydał, jako minister spraw wewnętrznych, do wszystkich podległych mu władz okólnik **w sprawie awansów funkcjonariuszów administracji ogólnej na dzień 1 stycznia 1937 r.**

W okólniku tym p. minister spraw wewnętrznych stwierdza, że wielu funkcjonariuszów podległych mu resortów, pełniących w administracji wierną i pożyteczną dla państwa służbę, od dłuższego czasu zasługuje na awans. W związku z tym p. minister zarządził nadesłanie Ministerstwu spraw wewn. odpowiednich wykazów awansowych.

W wykazach tych mają być przede wszystkim uwzględnieni ci kandydaci, **którzy nie awansowali w przeciągu ostatnich 10 lat**, aczkolwiek zajmowane przez nich stanowiska służbowe dopuszczały posunięcie ich do wyższej grupy uposażenia oraz c, którzy przy przeuposażenia oraz ci, którzy przy przenia spadli do grupy niższej od zajmowanej poprzednio.

Nie wyklucza to jednak podania kandydatów innych funkcjonariuszów zasługujących na awans.

Nadesłane spisy będą ujęte w ogólny plan awansów, którego wykonanie będzie stopniowo realizowane.

Oczywiście, że wobec ograniczonych możliwości budżetowych nie wszyscy zasługujący na awans będą mogli być na dzień 1 stycznia 1937 roku objęci rozpoczętą przez pana ministra akcją. Jednakże objecie ich ogólnym planem awansów, da możność zrealizowania postulatów okólnika, w odniesieniu do wymienionych urzędników, w miarę otwierających się możliwości.

Przejazd śmierci w Gołonogu

Katastrofalne zderzenie pociągu z autem

Dwie osoby zabite, jedna dogorywa w szpitalu

Plagą Zagłębia Dąbrowskiego, o czym niejednokrotnie już pisaliśmy, są niezabezpieczone przejazdy kolejowe.

Liczne katastrofy jakie zdarzają się na tych przejazdach **pochłonęły już dziesiątki ofiar.** Pomimo to władze kolejowe **nic nie robią, aby temu zapobiec.** To też lista katastrofalnych wypadków stale zwiększa się.

Wczoraj znów wydarzyla się tragiczna w skutkach katastrofa na niezabezpieczonym przejeździe kolejowym w Gołonogu, która pociągnęła za sobą trzy ofiary.

Szczegóły wstrząsającej katastrofy przedstawiają się następująco:

W godzinach po południowych autem firmy Stanisławski i Sk-ka w Sosnowcu (Małachowskiego) w yjechali szofer 34-letni **Jan Wolny** z Będzina (Podzamcze 38), **Izydor Rajtman**, kupiec drzewny z Sosnowca (Dęblińska 11) oraz **Giecel Herszkowicz**, urzędnik prywatny, zamieszkały przy ulicy Prostej 12.

Około godziny 3.30 po południu gdy auto jadące do Ząbkowic znalazło się na przejeździe kolejowym między Gołonogiem a Strzemieszycami, **w odległości niespełna kilometra od Gołonoga**, najechał pociąg osobowy, zdążający z Dęblina do Sosnowca **z szybkością około 80 km. na godzinę.**

Auto zostało uderzone buforem lokomotywy, a następnie **wleczone przez pociąg na przestrzeni kilkunastu metrów.** Po zatrzymaniu pociągu służba kolejowa oraz pasażerowie pospieszyli z pomocą ofiarom katastrofy.

Okazało się, że **szofer poniósł na miejscu śmierć**, Herszkowicz doznał potrzaskania głowy oraz połamania kończyn, **dawał jednakże słabe oznaki życia**, drugi zaś pasażer Rajtman, doznał bardzo ciężkich obrażeń, a m. in. poszarpania jamy brzusznej. Auto zostało doszczętnie rozbite.

Obu ciężko rannych umieszczono w jednym z wagonów, celem przewiezienia ich do szpitala powiatowego do Będzina. **W drodze do szpitala Herszkowicz zmarł.**

Ciężko rannego Rajtmana, po przywiezieniu go do szpitala poddano natychmiastowej operacji. Stan jego **jest bardzo groźny i istnieje słaba nadzieja utrzymania go przy życiu.**

Wiadomość o strasznej katastrofie rozniosła się bardzo szybko **w całym Zagłębiu**, budząc zrozumiałe wrażenie.

Wskutek katastrofy **pociąg dębliński** przybył do Sosnowca z dwudziestominutowym opóźnieniem.

Na przejeździe, na którym wydarzyła się wczoraj wstrząsająca katastrofa, panuje bardzo **ożywiony ruch kołowy.** W ciągu dnia przejeżdża przez niego kilkaset furmanek konnych i samochodów.

Niedawno, jak o tym w swoim czasie donosiliśmy, wydarzyła się również katastrofa. przy czym rozbity **został wóz.**

Potężne wpływy wewnętrzne
oddziaływują na polską politykę zagraniczną

LONDYN, 14.11 tel. wł. Wielkie wrażenie w kołach politycznych wywarła wiadomość, że w związku z komunikatem o wynikach wizyty min. Becka w Londynie, zgłosił się w Foreign Office ambasador Rzeszy von Ribbentrop, w celu uzyskania wyjaśnień co do ustępu, dotyczącego uszanowania słusznych interesów Polski w przyszłym pakcie zachodnio - europejskim. Ustęp ten przekreśla całkowicie tezę niemiecką, że pakt zachodni winien wyłącznie dotyczyć danego obszaru Europy, wykluczając tym samym z rokowań i z zawartych układów sprawy Europy środkowej i wschodniej. Z tego punktu widzenia zapewnienie, które otrzymał polski minister spraw zagranicznych w Londynie, stanowi niepowodzenie dyplomacji niemieckiej.

„News Chronicle" stwierdza, że Polska ustami swego ministra, odrzuciła kategorycznie niemiecką koncepcję budowy Europy i przyłączyła się do tych państw, które zdecydowanie stoją na gruncie pokoju, organizowanego w ramach paktów Ligi Narodów.

Z niemniejszym zadowoleniem o wynikach rozmów londyńskich pisze prasa paryska, stwierdzając, że od kilku miesięcy zaszedł zdecydowany zwrot w polityce polskiej. W Berlinie przypuszczają, że na obecną linię polityki polskiego ministra spraw zagranicznych oddziaływają jakieś potężne wpływy wewnętrzne.

Niemcy znów pogwałciły
traktat Wersalski

PARYŻ, 14.11. (Tel. wł.) Do tej pory obowiązywały postanowienia traktatu Wersalskiego, dotyczące umiędzynarodowienia tych rzek niemieckich, które prepływają przez kilka krajów, jak Ren, Łaba, Odra. W sobotę 14 listopada rząd niemiecki oświadczył, że **nie będzie uznawał tych postanowień traktatu.** To jednostronne oświadczenie obala ostatnie obowiązujące jeszcze postanowienia traktatu, jeśli pominiemy postanowienia co do granic.

Krok Niemiec **ma duże znaczenie dla Czechosłowacji,** która korzysta z portu w Hamburgu. Inne państwa nie będą bardzo dotknięte tym nowym pogwałceniem umów.

Panuje przekonanie, że w Niemczech zniesienie neutralizacji rzek będzie święcone jako wielki sukces, gdyż rząd chce oddziałać na nastroje mas, przygnębionych drożyzną i terorem.

CO MÓWIĄ W GENEWIE

GENEWA, 14.11. (Tel. wł.) Jednostronne wypowiedzenie przez Niemcy klauzul traktatu Wersalskiego, dotyczących międzynarodowych dróg wodnych, nie zaskoczyło kół zbliżonych do Ligi Narodów. W kołach tych oświadczają, iż od dawna spodziewano się w Genewie, że Niemcy będą wypowiadali klauzule traktatów, które uważają za niewygodne dla siebie.

Wiceminister
BEZ TYTUŁU

WARSZAWA, 14.11. W czasie uroczystości dekorowania urzędników Ministerstwa opieki społecznej, odznaczonych w dniu święta Niepodległości, min. Zyndram - Kościałkowski wręczył głównemu inspektorowi i dyrektorowi departamentu pracy p. Marianowi Klottowi akt nominacji III grupy służbowej.

W ten sposób p.Klott został niejako trzecim wiceministrem opieki społecznej obok pp. Jastrzębskiego i dr. Piestrzyńskiego. Ta sama grupa służbowa — tylko bez tytułu.

Komisja do skrócenia
CZASU PRACY W GÓRNICTWIE

WARSZAWA, 14.11. W najbliższym czasie powołana zostanie międzyministerialna komisja do przestudiowania zagadnienia skrócenia czasu pracy w przemyśle węglowym i opracowania odpowiednich wniosków.

„Drogocenna" miedź
Oszustwo na „złoto hiszpańskie"

PARYŻ, 14.11. We Francji mnożą się oszustwa na **„złoto hiszpańskie".**

Pewien kupiec francuski poznał w jednej z kawiarni paryskich eleganckiego pana, który przedstawił mu się jako **attache ambasady hiszpańskiej, hr. Voli.** „Attache" oświadczył w tajemnicy, że otrzymał polecenie sprzedaży około 30 kilogramów złota hiszpańskiego w sztabach. Omówiono szczegółowo warunki i cenę.

Wieczorem „attache" przywiózł 7 sztab **„złota".** Kupiec podniecony korzystną tranzakcją nie sprawdzał drogocennego ładunku i wypłacił rzekomemu hr. Voli **340.000 franków w gotówce i 200.000 franków czekiem.** Gdy w dwa dni później usiłował sprzedać jedną ze sztab złota, dowiedział się, iż kupił po prostu **miedź.**

W ambasadzie hiszpańskiej oświadczono oczywiście, że nikt nie zna attache nazwiskiem Voli. Sprawą zajęła się policja paryska.

Zasłużony generał amerykański
pod zarzutem morderstwa

NOWY JORK, 14.11. Zrozumiałą sensację wywołało w całej Ameryce aresztowanie generała brygady, 60-letniego Henry Denhardta, jednego z komendantów wojsk Stanów Zjednoczonych we Francji podczas wojny europejskiej. Aresztowanie nastąpiło **pod zarzutem zamordowania 40-letniej wdowy Verny Taylor.**

Wdowę znaleziono przed kilku dniami nieżywą w przydrożnym lesie niedaleko New Castle w stanie Kentucky. Dochodzenia wykazały, że ostatnio bawiła ona na wycieczce samochodowej z generałem, który uważał się za jej narzeczonego.

Aresztowany generał, który jest obecnie dowódcą gwardii narodowej w stanie Kentucky, zeznał, że podczas wycieczki pani Taylor bawiła się jego służbowym rewolwerem. W pewnej chwili schyliła się po rękawiczkę, która jej spadła z kolan, a wówczas nastąpił strzał i kula ugodziła ją w piersi.

Policja natomiast twierdzi, że **generał zastrzelił narzeczoną w napadzie wściekłości,** ponieważ pod naciskiem swych dzieci wdowa zamierzała z nim zerwać.

Doniosły wynalazek
POLSKIEGO CHEMIKA

ŁÓDŹ, 14.11. Młody chemik, pracujący w fabryce W. Stolarowa wynalazł nowy sposób kotonizacji lnu, to znaczy przystosowania go do przędzenia na wrzecionach bawełnianych.

Dotychczas produkcja kotoniny lnianej kalkulowała się zbyt drogo. Obecny wynalazca redukuje koszty kotonizacji do minimum.

Przeprowadzone próby przędzenia bawełny połączonej w 80 proc. z otrzymanym w drodze nowego wynalazku kotonem, dały przędzę nie ustępującą pod względem jakości przędzy czysto bawełnianej.

Kieł mamuta
Z PRZED 20 TYS. LAT

LUBLIN, 14.11. Podczas robót ziemnych, prowadzonych w Lublinie, robotnicy wykopali doskonale zakonserwowany kieł mamuta długości metra, a ważący 20 kg.

Jak stwierdzili rzeczoznawcy, kieł przebywał w ziemi około 20 tysięcy lat.

Kieł umieszczono w muzeum miejskim w Lublinie.

LUDWIK WEINERT WILTON

PANTERA

15)

— Pani Fanny, przecież pani ma w tych sprawach duże doświadczenie. Proszę mi powiedzieć, czy pani przypuszcza że stan jest groźny?

Badawczo spojrzał na jej ładną jeszcze, piegowatą twarz. Fanny jednak potrząsnęła stanowczo głową i z przyzwyczajenia zaczęła wygładzać fartuch.

— O tym, żeby był groźny dla życia nie ma już w ogóle mowy — proszą pana — powiedziała bez wahania. — Chory nie ma gorączki, a i z tętnem jest coraz lepiej. Dziś udało mi się nawet wlać mu w gardło łyżkę rosołu. Zdaje się, że zaczyna się już nawet trochę ruszać — naraz zmarszczyła czoło i posłała niezbyt przyjazne spojrzenie w stronę dziedzińca. — Można o tym pawianie, którego pan nazywa panem Forge, myśleć co się chce, ale co prawda to prawda, na ziołach zna się doskonale. Tylko niech on się aby trzyma od chorego z daleka. Muszę to panu powiedzieć — dodała z groźnym akcentem w głosie, obracając językiem z coraz większą szybkością — bo może się jeszcze przydarzyć nieszczęście. Nie mnie oczywiście, tylko temu dzikusowi, co [illegible] sobie wyobraża, że jest pomiędzy [illegible] czworonogami i małpami. Nic [illegible] z tego nie robię, że postępuje tak, jak gdyby mnie wcale nie było i że zawsze pokazuje mi plecy, gdy się spotkamy, to nawet lepiej, bo on się z tyłu lepiej prezentuje, niż od przodu. Ale żeby się cały dzień wiercił koło pokoju chorego i dawał mi wskazówki, co mam robić, tego już nie ścierpię. Przed południem zachowywał się tak, że musiałam mu wylać na głowę garnek wody. I nie jestem pewna, czy przy najbliższej sposobności nie rzucę za wodą samego garnka. Szkoda było by naczynia, ale nic na to nie poradzę.

Rezolutna kobieta splotła mocno dłonie, a spojrzenie jej błękitnych jak morze oczu nie zapowiadało nic dobrego. Piotr Forge nie należał do jej ulubieńców i ilekroć Aubrey Rayne zjawiał się w Spittering Farm, musiał wysłuchać z jej wymownych usteczek skarg kończących się nieodmiennie groźbą, o której szczerości nie podobna było wątpić. Zażywna Fanny nie przestraszyła by się samego diabła. Dla świętego spokoju młody człowiek parokrotnie próbował pomiędzy powaśnionymi pośredniczyć. Inicjatywa jego spotkała się jednakże z wrogim przyjęciem zarówno ze strony Fanny, jak i Forge'a. Fanny stanowczo oświadczyła, że, jako wierząca chrześcijanka, nie może w żaden sposób zdobyć się na to, by takiego niechlujnego poganina uważać za równego sobie człowieka, a Piotr poprzestał na milczącym splunięciu w lewą stronę.

Wobec tego wszystko pozostało po dawnemu, ale mimo to życie w Spittering Farm biegło normalnym trybem. Rayne wiedział, że jest to niezaprzeczona zasługa Fanny, jej energii i obowiązkowości. Znał tę kobietę już od wielu lat, jak kolwiek nie życzył sobie, by o tym wiedziano, i sprowadził ją już przed kilkoma miesiącami, by usługiwała młodej dziewczynie, na wypadek, gdyby się udało przywieźć ją tutaj. To, że Fanny natychmiast objęła kierownicze stanowisko w gospodarstwie i że okazała się wykwalifikowaną pielęgniarką, kiedy przyniesiono do domu rannego, było bardzo mile widziane, ale właściwe jej funkcje miały się rozpocząć dopiero dzisiaj. Rayne uznał za stosowne powiadomić ją o tym.

— Prawdopodobnie będzie się z początku trochę boczyła — rzekł po wstępnych wyjaśnieniach — ale pani nie powinna w tym wypadku tracić cierpliwości — przy tych słowach spuścił wzrok, unikając badawczego spojrzenia jej bladoniebieskich oczu. — Proszę pamiętać, że to jest prawdziwa lady. Nie wolno jej jednak opuszczać pokoju bez specjalnego zezwolenia. Nie życzę sobie również żeby wiedziała, gdzie się znajduje. Zresztą będę tutaj jeszcze przez jakiś czas i w razie jakiejś wątpliwości może się pani zawsze do mnie zwrócić.

(C. d. n.)

ZYGMUNT WASILEWSKI

HENRYK SIENKIEWICZ

W dwudziestą rocznicę zgonu Wielkiego Polaka i Pisarza

Dwadzieścia lat naród polski pogrążył się w ciężkiej żałobie na wiadomość o śmierci hetmana ducha polskiego, genialnego pisarza, wielkiego jałmużnika i gorącego patrioty — Henryka Sienkiewicza.

Czem był i czem jest Henryk Sienkiewicz w rozwoju duchowym Polski, jak potężny wpływ wywarł swą twórczością na kilka pokoleń — pisać chyba nie potrzeba.

W rocznicę zgonu Wielkiego Pisarza przytaczamy ciekawy artykuł pióra znakomitego publicysty i myśliciela Zygmunta Wasilewskiego, pisany 20 lat temu, gdy znajdował się na obczyźnie, a dotarła doń wiadomość o śmierci Henryka Sienkiewicza. W tym wspomnieniu znajdujemy wiele głębokich myśli, które pomimo zmiany warunków naszego bytu narodowego, nic nie straciły na swej aktualności.

Przytaczamy niektóre fragmenty pracy Zygmunta Wasilewskiego o Henryku Sienkiewiczu, pisanej w roku 1916. — Red.

Pisarze polscy na wychodztwie, nie mając pod ręką pism Sienkiewicza, ani studiów o nim, zmuszeni są ograniczać się w nekrologach zasadniczymi rysami jakie wyryła w ich duszy pamięć wielkiego towarzysza pracy i mistrza. Duch zmarłego zyskuje przez to na wyrazistości konturów; nieroszproszony w cytatach dzieł, traktowany syntetycznie, uwydatnia się w wyobraźni jako wielki człowiek.

Przyczynia się do jasnego widzenia jego postaci wielkie wzruszenie przy niezwykłym uwrażliwieniu nerwów na sprawy publiczne. Wyjątkowe czasy — wyjątkowe stany ducha. Czy był kiedy w życiu naszym czas takiego, jak teraz ustawicznego myślenia o sprawach publicznych, o kwestiach bytu narodowego? Gdy w ciemnym lesie tych dum i trosk ujrzeliśmy Grottgerowskie widmo śmierci, wracające od wezgłowia Sienkiewicza, zrozumieliśmy wielkość straty, mamy bowiem dziś czulszą miarę rzeczy i ludzi, miarę narodową.

Publicyści, krytycy, duchowni na ambonach, prywatni ludzie w ogniskach domowych określają stratę słowami: **umarł wielki człowiek, wielki Polak, przedstawiciel narodu.** Przecież nie polityk umarł, nie działacz, jeno artysta. Czynów dokonywał w dziedzinie sztuki, a mówi się o nim, jak o działaczu narodowym. To samo było z Mickiewiczem, nawet ze Słowackim, gdyśmy niedawno obchodzili ich stuletnie jubileusze. Myśleliśmy nie o poetach, tworzących przełom w sztuce, lecz o ludziach, **o przedstawicielach narodu.**

Ten tryb uogólniania i symbolizowania w jednostkach wybitnych narodu odpowiada potrzebie psychiki narodowej. Zbiorowość szuka dla siebie wyrazu swojej świadomości. **Zapominamy w chwili podniesienia ducha nad grobem wielkiego przedstawiciela o różnicach partyjnych, o swoich „orientacjach"** nawet. Sienkiewiczowi składają hołd pośmiertny wszyscy.

Sienkiewicz był poza partiami czynnymi. Oczywiście, osobiście od jednych stał dalej, do drugich był bliżej, jak to w stosunkach towarzyskich. **Ale nie o to chodzi;** dzieła jego, pisma polityczne nie miały marki partyjnej. **Był narodowy.** Wyobrażał to, co powinno leżeć w podstawie wszystkich stronnictw, uchodzących za narodowe, to, co jest wspólnym mianownikiem wszelkiego działania w takiej, czy innej partii, — **rację stanu.**

Partyjność tyczy środków działania, ale nie decyduje o stosunku zasadniczym do narodu. Do jakiejkolwiek partii jednostka należy, nie może to wpływać na stopień jej patriotyzmu, na rozumienie najogólniejszych interesów narodu, na poczucie, który naród jest jej narodem, a tym mniej na jej sumienie. U nas trzeba o tym — niestety — mówić, bo w praktyce bywają pod tym względem znaczne nieporozumienia. Partie potrafią się namyślać, co jest celem ich działalności: partia, czy naród i nieraz naród krwawe męki brane są za środek do załatwiania celów partyjnych, od czasu do czasu partie w interesie agitacyjnym robią z lekkim sercem eksperymenty na narodzie wbrew jego istotnym interesom. Niedojrzałość umysłu i sumienia politycznego bywa tak wielka u prozelitów organizacji partyjnych że wychodzą nieraz na jaw ambicje wytwarzania poza narodem ciał, które — w ich mniemaniu — przeciwstawić się mogą organizmowi narodowemu, w każdym razie bez niego obejść.

Dobre instynkty, poruszone śmiercią wielkiego wyznawcy narodu, mogą nad świeżą mogiłą obliczyć, ile swojej wielkości człowiek zawdzięcza tylko trafnej kulturze narodowej. Sienkiewicz z tym samym swoim talentem, gdyby tak szukał dla siebie miejsca poza służbą narodowi i tak się błąkał, tak zgadywał prawdę życia zbiorowego, jak to czynią nie raz partie, nie doszedłby w żaden sposób do swego wielkiego wpływu i światowego stanowiska.

Poeci osiągają rekord w odczuwaniu narodu dzięki intuicji. Intuicja — to wielkie słowo. Musi być o niej mowa tam, gdzie potrzeba wniknięcia w treść wewnętrzną procesu życia. Zagadnienie musi być bardzo trudne, jeżeli potrzeba do niego intuicji. Ale to nie znaczy, żeby było trudne dla intuicji. Dobra kultura polega na tym, żeby w każdej jednostce było choć trochę poety, aby każda miała odrobinę intuicji. A to jest możliwe wtedy, kiedy instynkty są w porządku. **Intuicja jest darem instynktów, skalpelem najwyższego rozumu,** wszystko przenikającym.

Naród nie jest urządzeniem formalnym, którego by się można było nauczyć wedle statutu, lub podręcznika. Uczy go życie pracowite i wierne sumienie. Szczery poeta jest w tym względzie na dobrej drodze.

Zadaniem poezji wielkiej jest wnikać w istotę zjawisk. Poeta, który chce obcować z powszechnością zawsze patriotyczną, dzieląc z nią zainteresowania, musi się zmierzyć ze swoim narodem, pojąć go, wyrazić. Sienkiewicz mając w temperamencie wygórowany pierwiastek refleksyjności, poszedł w kierunku bardziej politycznym, niż społecznym. **Umysł jego dążył do konstruowania całości narodowej w odróżnieniu np. od Prusa, który idąc za uczuciem, analizował i szukał w jednostce źródła cierpień.**

Sienkiewicza umysł pociągała pozytywna strona w życiu, syntetyczna, formująca nadbudowę nad życiem prywatnym w postaci narodu. Wyobraźnia jego zżyła się z osobą narodu, że cały jego pogląd na świat **był poglądem gospodarza narodu.** Sławił w powieściach bohaterstwo, kładące żywot osobisty w ofierze na rzecz narodu, **był militarystą, propagował w wychowaniu cnoty rycerskie.** Obcy mu był zgoła pogląd liberalny, jakoby jednostka mogła przeciw stawić swoje dobro interesom całości. Wszystko, co pisał, **tchnęło duchem państwowości,** jako normalnego trybu życia zbiorowego, duchem służby publicznej i organiczności. Poezja Sienkiewicza nie jest poezją emblematów narodowych, narodowego teatru, lecz głęboką poezją życia, jako faktu polskiego na realnym podłożu historycznym. W jego wyobraźni była rzec można, Polska nie w symbolu oderwanym, ale w naturze ze wszystkimi ziemiami, z całą statystyką; **czuł krew polską, kochał ją i widział, jak naród odbywa swój proces** historyczny.

Ludzie, biorący udział w życiu publicznym i wszelkie wielkości partyjne na Sienkiewiczu mogą i powinni uczyć się podstawowych prawd, obowiązujących myśl narodową. A przede wszystkim tej, **że stosunek z narodem musi być wewnętrzny, intuicją wyczuwany, rozumem utwierdzony, jako odpowiedzialność ojcowska pojmowany i podporządkujący wszystko, co jest uboczne, całości.**

Jednostki, tak organicznie z narodem spojone w doli i w niedoli, mają siłę i dostojność; wszystkie inne, lawirujące między celami prywatnymi a publicznymi, wykreślają się same z historii.

Wielcy poeci narodowi za to właśnie są czczeni, że pozwalają orientować się ogółowi, gdzie jest naród w dziejach swoich. Są jak latarnicy na morzu, pełnym niebezpieczeństw, — wskazujący drogę.

Za co grozić będzie

ścięcie głowy

Projekt nowego kodeksu karnego — przewiduje karę śmierci w następujących wypadkach:

Zdrada stanu i jej usiłowanie (w wypadkach szczególnie ciężkich); zdrada „Führera", tajemnic państwowych, lub „podstawowego ładu narodowego", szereg przestępstw przeciwko obronie narodowej, ciężkie wypadki podpalenia, spowodowanie wybuchu lub nielegalnego przechowywania materiałów wybuchowych, wywołanie powodzi, zatruwanie studni i wodociągów, nie doniesienie o planowanej zbrodni, którą kodeks karze śmiercią; morderstwo oraz porywanie dzieci, połączone z wymuszaniem.

Roosevelt nadal będzie

przeprowadzał swoje reformy

Według doniesień z Nowego Jorku Roosevelt zamierza na najbliższym posiedzeniu Kongresu zażądać przedłużenia swych pełnomocnictw. Roosevelt będzie więc upoważniony do zmniejszenia zawartości złota w dolarze na 50 proc. dawnego parytetu, o ile sytuacja będzie tego wymagała.

Jednocześnie zostanie przedłużone pełnomocnictwo w sprawie funduszu walutowego w wysokości 2 miliardów. Jednak dalsza dewaluacja dolara na razie nie jest przewidziana.

Czy pogorszenie się stosunków

niemiecko-sowieckich

Jakby w odpowiedzi na ataki niemieckie skierowane przeciwko Sowietom dokonano w Moskwie w ciągu ostatnich kilku dni aresztowań pośród zamieszkałych tam obywateli niemieckich.

Oficjalnie ogłosiły władze sowieckie o aresztowaniu 8 Niemców.

Między innymi aresztowano ostatniego pastora kościoła ewangelickiego w Moskwie Strencka, oraz jednego z nauczycieli szkoły niemieckiej w Moskwie, doradcę prawnego ambasady niemieckiej i lekarza prywatnego domowego urzędników ambasady.

Aresztowania objęły poza tym licznych obywateli sowieckich, **utrzymujących, względnie podejrzanych o utrzymywanie stosunków z członkami ambasady niemieckiej.**

Przyczyny tych sensacyjnych aresztowań trzymane są w ścisłej tajemnicy, w kołach moskiewskich mówi się jednak **o wielkiej akcji dywersyjnej, przygotowywanej na terytorium ZSSR.** przez czynniki obce, które rzekomo współpracować miały w tym celu z trockistami. Akcja ta objąć miała główne ośrodki przemysłowe i militarne ZSRR.

Z DNIA

NALEŻY ŚCIŚLE ROZRÓŻNIAĆ RODZAJE „PRZESTĘPCÓW"

Nawiązując do katowickiej mowy p. ministra sprawiedliwości — krakowski „Głos Narodu" zwraca uwagę na nierównomierne traktowanie przestępców kryminalnych i politycznych.

„Są przestępstwa polityczne różnego stopnia i różnego oblicza duchowego — pisze „Głos Narodu". — Ten, kto w porozumieniu z zagranicznymi środkami decyzji planuje przewrót polityczny lub społeczny, jak komunista, — ten, kto chce przejść do porządku dziennego nad samą niepodległością państwa polskiego — ten nie ma prawa do zażaleń z powodu, że ramię państwa spoczęło na nim i że go „rygorystycznie" ugniata.

Ale nie traktujmy na równi z nim tego „przestępcy politycznego", który ma na sumieniu jakieś zbyt energiczne słowo w sprawach wewnętrzno - politycznych. Nie stawiajmy na jednym poziomie zasadniczego wroga państwa i patriotycznie w gruncie rzeczy usposobionego obywatela, którego ponosi temperament lub wrażliwość.

Przedkładamy panu ministrowi sprawiedliwości ten szczegół pod rozwagę. Bo sądzimy, że powinien wiedzieć, ile rozgoryczenia powoduje wzmiankowany wyżej sposób traktowania pewnej części „przestępców politycznych".

Tak to powinien wiedzieć nie tylko p. minister sprawiedliwości lecz również i p. minister spraw wewnętrznych.

Zakazane portrety

Havas donosi z Meksyku, że cenzura meksykańska zabroniła reprodukowania fotografii Hitlera, Mussoliniego i wszystkich dyktatorów, oraz wyświetlania filmów, sławiących sukcesy powstańców hiszpańskich jako sprzecznych z ideologią meksykańską.

Dzień oświaty poza szkolnej

Żywa działalność Polskiej Macierzy Szkolnej w Zagłębiu

Społeczeństwo alarmowane jest ostatnimi czasy wiadomościami o „powrotnej fali analfabetyzmu", o wzrastającej liczbie tych co to „ani cytaty ani pisaty". Zubożenie kraju spowodowane wstrząsem gospodarczym w dużej mierze się do tego przyczyniło. Jakże bowiem kształcić dziatwę i przymuszać do chodzenia do szkoły, gdy ta dziatwa w wielu wypadkach na barłogu w izbie całą zimę spędza. nie mając obuwia! Jakże kazać kupować książki, gdy nie ma za co kupić chleba. Tedy wraz z biedą rozwijał się w ostatnich latach analfabetyzm, rosła liczba tych, którzy ani pisać, ani czytać nie potrafią.

Ale czyż społeczeństwo ma przechodzić wobec tego faktu obojętnie? Czyż ten syty duchowo i mózgowo ma spokojnie patrzeć na głód kulturalny swego bliźniego? Było by to objawem nie tylko wybujałego egoizmu, ale jednocześnie ogromnej krótkowzroczności, nie pozwalającej dojrzeć niebezpieczeństwa dla kraju, czającego się poza plecami ciemnoty.

Niestrudzoną i ofiarną działalność w dostarczaniu oświaty pozbawionym tego dobrodziejstwa, prowadzi Polska Macierz Szkolna. Potężna sieć czytelń, kursy oświatowe, własne szkoły, niestrudzona akcja propagandowa — oto praca Macierzy Szkolnej równie aktualna, równie konieczna dzisiaj jak i kiedyś przed laty, gdy na jej czele stał Henryk Sienkiewicz.

Chlubną tradycję posiada Polska Macierz Szkolna w Zagłębiu Dąbrowskim. Bywały lata ,iż działalność słabła, iż społeczeństwo obojętniało. W tej chwili znajduje się znowu na wspaniałej drodze rozwoju. Przytaczamy poniżej apel zarządu okręgowego PMS w Zagłębiu Dąbrowskim do społeczeństwa. Społeczeństwo nie powinno przejść do porządku dziennego nad tym apelem, to społeczeństwo. które chce się uważać za pożytecznych obywateli w sprawie narodowej. Oto tekst odezwy do społeczeństwa:

„Dwa razy do roku Polska Macierz Szkolna daje znać o sobie społeczeństwu: w dniu święta narodowego 3 Maja i 15 listopada, rocznicę zgonu H. Sienkiewicza, jej szlachetnego założyciela.

Dzień 15 listopada nazwany jest w kołach Macierzy „Dniem Oświaty Pozaszkolnej". W tym dniu jesiennym PMS nabiera jak gdyby rozmachu do pracy na okres zimowy, okres największego jej natężenia.

Podsumowując to, co zrobiono w r. ub. — kreśli zamierzenia na dni następne — i trafić chce do społeczeństwa informując je o swej pracy i zapraszając serdecznie do korzystania ze swych placówek i życzliwej współpracy.

Działalność PMS .w Zagłębiu Dąbrowskim jest bardzo żywa i poważna, choć na ogół mało znana i doceniana. Charakteryzuje ją planowość, systematyczność i ciągłość. Obejmuje ona mianowicie wielki dział t. zw. oświaty pozaszkolnej — bibliotekarstwo.

Biblioteki Macierzy, jedne z najstarszych w Zagłębiu powstały w miastach i osadach kopalnianych, rozszerzając się ostatnio na coraz dalsze tereny — na wieś zagłębiowską.

Cyfry mają swoją przekonywującą wymowę. W roku ubiegłym Macierz prowadziła 18 bibliotek stałych. Księgozbiory liczyły ponad 47.000 tomów to znaczy przeciętnie 1 biblioteka miała książek 2600. Charakter księgozbiorów jest różnorodny, a więc każdy znajdzie to co mu odpowiada.

Wśród czytelników. których liczba sięgała 3500 osób, większość stanowi młodzież do lat 18. bo 58% ogółu.

Prócz bibliotek stałych, od r. 1933 organizuje się biblioteki ruchome, filie bibliotek stałych — na wsiach. Było ich 12. Zgłoszenia wciąż napływają.

Praca Kół Polskiej Macierzy Szkolnej polega nie tylko na starannym doborze książek i dostarczaniu ich czytelnikom. Nieustanną troską otaczane są wnętrza bibliotek, aby stały się drugim domem czytelnika, prace badawczo-statystyczne, szkolenie bibliotekarzy, aby sprostać mogli obowiązkom pracownika oświatowego, który potrafi zachęcić do czytania książki, nauczy ją czytać tak, aby dała maksimum korzyści i zadowolenia.

Technika pracy w bibliotekach, urządzanie lokali, kształcenie bibliotekarzy oto są prace niemal całkowicie skończone.

Macierz swe warsztaty pracy wyposażyła i urządziła zgodnie z wymaganiami współczesnymi w tej dziedzinie.

Teraz powstaje tylko jedno: zaprosić wszystkich mieszkańców Zagłębia, żeby weszli w nasze progi. **Od 15 do 22 listopada to okres kiedy zapraszamy społeczeństwo do zwiedzenia naszych bibliotek** i wypytanie się szczegółowo o wszystko, co się tyczy naszej wewnętrznej pracy. Wejdźcie w nasze progi jako mili goście. Zainteresowanie i życzliwość społeczeństwa nadaje barwę radości wykonywanej przez Macierz pracy. pracy dla społeczeństwa.

Zarząd Okręgowy P. M. S. w Zagłębiu Dąbrowskim"

Co będziemy czytać w najbliższej przyszłości?

Rok wydawniczy 1936-37 w dziedzinie polskiej beletrystyki zapowiada się na sezon pięknej obfitości. Już się ukazała świetna książka Jarosława Iwaszkiewicza, gustownie przez Gebethnera wydana ,a zawierająca dwie opowieści: „Nauczyciel" i „Młyn nad Utratą", obie wysokiej klasy.

Zanotujemy dalej dwa wielce ciekawe debiuty: **Aliny Segeń** „Anna" — prosta, wzruszająca powieść o nieszczęśliwej miłości, oraz **Henryka Worcella** „Zaklęte rewiry" — powieść o pikolakach i kelnerach, o treści, jak nas zapewniają, rewelacyjnej, podanej w doskonałej formie literackiej.

W grudniu wielkim wydarzeniem literackim będzie nowy tom **Wacława Berenta** „Diogenes w kontuszu" — dwie narracje biograficzne z końca polskiego osiemnastowiecza.

Następnie będziemy czytali: „Pluton z Dzikiej Łąki" **M. Rusinka** — powieść o proletariackim dzieciństwie; dawno oczekiwany i doprowadzony do wysokiej klasy **Michała Choromańskiego** „Szpital Czerwonego Krzyża", którego fragmenty drukowane w czasopismach, bardzo się czytelnikom podobały. Dalej w przypuszczalnej kolejności chronologicznej „W ogniu" **Ewy Szelburg-Zarembiny** — dalszy tom z pięknego cyklu „Matka Judasza", którego pierwsze 2 tomy cieszyły się największym u nas sukcesem wydawniczym; dalej **Andrzeja Struga** „Miliardy", stanowiące jakby dalszy ciąg „Pieniądza" oraz powieść z życia miasteczka; niecierpliwie przez wszystkich oczekiwana górnośląska powieść **Ferdynanda Goetla; Leona Kruczkowskiego** „Sidła" — powieść z życia inteligencji bezrobotnej; **Jarosława Iwaszkiewicza** „Garaż Męki Pańskiej" powieść obrazująca dzieje wskrzeszenia przedstawień misteryjnych przed kościołem farnym jednego z miasteczek.

Antoniego Słonimskiego wydane zostaną trzy komedie: Rodzina, Murzyn warszawski i Lekarz bezdomny.

Na gwiazdkę Gebethner i Wolff przygotowuje dwie książki **K. Makuszyńskiego** „Awantura o Basię" — dla dziewcząt i „Złamany miecz" — dla chłopców, oraz tom opowiadań dla młodzieży **Zygmunta Nowakowskiego**.

Wreszcie wielkie wydanie pism **Elizy Orzeszkowej** w 27 tomach pod znakiem Polskiej Akademii Literatury.

Z innego rodzaju ukaże się fundamentalna praca gen. Kutrzeby „Wyprawa Kijowska".

NA MARGINESIE

Czarny paseczek

Można go zobaczyć na białym czepeczku, który wraz z białym fartuchem lub z popielatą sukienką widziałeś Czytelniku, odwiedzając szpital, klinikę, sanatorium, ośrodek zdrowia lub inną zdrowotną czy też społeczną instytucję.

Kto nosi taki strój i co oznacza ta czarna aksamitka, odcinająca się na bieli czepeczka?

Sądzę, że na to pytanie, nie wszyscy czytelnicy mogliby odpowiedzieć. Zdarzało się bowiem, że niejednokrotnie trzeba było wyjaśnić osobom odwiedzającym szpital, że nie jest to żadna żałobna odznaka, lub ozdoba.

Prawo do noszenia takiego czarnego paseczka nabywa się po skończeniu pewnego typu szkoły zawodowej pielęgniarskiej, której kurs trwa 2 i pół lata. Po ukończeniu takiej szkoły, uzyskaniu dyplomu oraz zdaniu egzaminu państwowego, absolwentka otrzymuje tytuł zawodowej pielęgniarki - higienistki, opiekunki zdrowia.

O zawodowych szkołach pielęgniarskich społeczeństwo nasze wie jeszcze mało, gdyż szkoły tego typu u nas powstały zaledwie przed piętnastu laty, po wojnie światowej. Skutkiem tego wiele osób nie zdążyło jeszcze zrozumieć istoty naszego zawodu pielęgniarskiego i wie o nim tyle, co już przed osiemdziesięciu laty wiedzieli o nim anglicy, Amerykanie, Niemcy.

Nasze wyższe szkoły pielęgniarstwa, jak i zagraniczne, obejmują część teoretyczną i praktyczną. Wykładane tam są nauki przyrodniczo - medyczne, a wykłady pielęgniarstwa społecznego zajmują dominujące miejsce.

Dyplomowane pielęgniarki -higienistki, absolwentki tych szkół, nie są tylko pomocnicami lekarzy, ale są również i przede wszystkim pielęgniarkami społecznymi, nie tylko niosą ulgę chorym w ich cierpieniach i pomagają lekarzowi — ich obowiązek polega jeszcze na tem , że, zmniejszając cierpienia i niewygody związane z chorobą, przygotowują do utrzymania zdrowia, do utrzymania czystości osobistej, pouczają o zasadach higieny życia codziennego, wpajają przyzwyczajenia higieniczne, pouczają o regularnem i zdrowem odżywianiu.

Gdy dyplomowana higienistka odwiedzi Twój dom, Czytelniku, lub, gdy w poradni, w ośrodku zdrowia, szpitalu lub sanatorium, zwrócisz się do niej — udzieli Ci ona wskazówek dotyczących utrzymania zdrowia, higieny osobistej, higieny mieszkania, racjonalnego wychowania i odżywiania niemowląt, powie Ci, jak masz uchronić się, swoje dzieci, swoje otoczenie przed chorobami, przyczyny powstania których nauka już wykryła; a jeżeli choroba zmusi Cię pozostawać w łóżku — pielęgniarka przyniesie ulgę w cierpieniach przez racjonalną pielęgnację.

A więc, Czytelniku, gdy ujrzysz czarną aksamitkę na białym czepeczku w poradni, w żłobku, w ośrodku zdrowia, w ambulatorium, na sali szpitalnej, w przychodniach zapobiegawczych, w domu wychowawczym lub wreszcie w szkole powszechnej — będziesz już wiedział, że jest to oznaka ukończenia pewnego typu szkoły zawodowej — jednej ze szkół, jakie posiadamy: Szkoły pielęgniarstwa oraz Szkoły pielęgniarstwa PCK w Warszawie, Szkoły pielęgniarstwa PCK w Poznaniu i Uniwersyteckiej Szkoły pielęgniarek i higienistek w Krakowie.

Wstępując do jednej z tych (czterech szkół, trzeba posiadać świadectwo z ukończenia średniego zakładu, zamiłowanie do obranego zawodu, który, przy odpowiednim podejściu i zrozumieniu, daje duże zadowolenie osobie poświęcającej się jemu, oraz przynosi pożytek społeczeństwu.

Absolwentka Uniwersyteckiej Szkoły Pielęgniarek i Higienistek w Krakowie.

Prosimy naszych zamiejscowych i miejscowych P. T. Prenumeratorów O WPŁACENIE PRENUMERATY za LISTOPAD 1936 r.

Wydawnictwo „Kurjera Zachodniego"

POD ŚWIATŁO

KU LEPSZEMU

Życie społeczne w Zagłębiu Dąbrowskim doznało dość mocnego ożywienia. Inicjuje się i tworzy nowe instytucje społeczne i gospodarcze. Ożywienie widać w akcji kulturalno-oświatowej, w akcjach charytatywnych w niesieniu pomocy bezrobotnym. Odnosi się wrażenie, iż społeczeństwo postanowiło zerwać z dotychczasową biernością, postanowiło już nie oczekiwać na jakąś niespodziewaną zmianę sytuacji, a samo się bierze do roboty na najrozmaitszych odcinkach. Jedni tedy poczynają się interesować problemami gospodarczymi (studium gospodarcze, chałupnictwo, bezprocentowe kasy, związek polski mający na celu planową działalność kupiecko-rzemieślniczą), inni oddają się żywo działalności zimowej pomocy bezrobotnym, inni pracują na polu zdrowotnym, oświatowym, w Lidze morskiej i kolonialnej itd itd.

Godnym podkreślenia zjawiskiem jest to, iż coraz większe zastępy ludzi garną się do tej pracy. Zapewne, znajdują się i wyjątki, wyjątki, które wywołują niesmak i obrzydzenie. Przykładowo wygląda to tak.

W akcji zimowej pomocy bezrobotnym bierze udział liczny zastęp osób, obojga płci, który wędruje od domu do domu zbierając odzież i ofiary na rzecz najbiedniejszych. W pewnym domu potraktowano w ten sposób ofiarnych społeczników, iż gospodyni, dość zamożna, rzuciła 50 groszy do sieni i zatrzasnęła drzwi przed nosem.

No, ale przynajmniej rzuciła owe 50 groszy. W innym domu, więcej aniżeli średniozamożnym gorzej potraktowano jałmużników. Oto w drzwiach stanęła sama pani domu i oświadczyła:

— Pani w domu nie ma.

Jedna z kwestarek znała jednak z widzenia ową panią, tedy pozwoliła sobie na doraźne wymierzenie satysfakcji, z miłym uśmiechem oświadczając:

— Istotnie, to przykro! Nie dlatego, że pani w domu nie ma, ale że pani przestała być panią i jest służącą...

Nie są to przykłady zrodzone w fantazji, a zdarzenia autentyczne. Świadczą one, iż do świadomości niektórych osób z inteligencji nie dotarło zrozumienie, czym jest akcja zimowej pomocy dla bezrobotnych, choć chyba przykład górników saturnowskich mógł wzruszyć nawet najbardziej w skorupę egoizmu zakute serce.

Nie przejmujmy się jednak tymi sporadycznymi wypadkami. Pocieszającym jest to, iż w większości społeczności obudziło się poczucie solidarnego działania na wielu odcinkach współczesnego życia państwowego. Pomimo ciężkich warunków egzystencji mniej się słyszy narzekań, a więcej nawoływań do czynów, do działania, do tworzenia. Losem kupca, rzemieślnika i robotnika poczyna się mocno interesować pracownik umysłowy, pani domu, a losem tych ostatnich tamci. Coraz wyraźniej występuje wzajemne zrozumienie w wielu sprawach, wspólność interesów w imię lepszej przyszłości. Z tego rodzą się dobre rzeczy, z tego powstają nowe polskie placówki handlowe, z tego powstają warsztaty rzemieślnicze i tworzy się nie organizowany, a jednak mocny polski front pracy społecznej, gospodarczej, oświatowej.

I dlatego rzec można już dzisiaj, że idziemy ku lepszemu...

(as)

Prężność gospodarcza

W nadchodzącą środę o godzinie 19.50 odbędzie się audycja z podstudia sosnowieckiego z następującym programem:

Odczyt p.t. „Prężność gospodarcza województwa Kieleckiego" wygłosi mec. Juliusz Braun, a następnie stała pogadanka programowa p.t. „Na pańskim dworze" o gminie Zagórze.

W części koncertowej wystąpi zwiększony zespół orkiestrowy pod dyrekcją Stanisława Kuchcińskiego.

—xx—

× INSPEKTORAT SZKOLNY SOSNOWIECKI w Sosnowcu, działając na podstawie rozp. Ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego z dnia 10 października 1936 r. N. II-OP. 6741-36 prosi wszystkie organizacje społeczne, które prowadzą wśród swych członków akcję oświatową o umożliwienie kierownictwom publicznych szkół powsz. zebrania materiałów odnoszących się do tej pracy oświatowej. Idzie o organizacje, działające na terenie powiatów: Sosnowiec — Grodzki, Będziński i Zawierciański.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZYK

15 | Dziś Leopolda
Jutro Edmunda
Wschód słońca 6 m. 55.
Zachód „ 16 m. 2.

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Nie zapomnij o mnie".
PALACE: Bandera nad Marokko.

× W 20 ROCZNICĘ ŚMIERCI ś. P. HENRYKA SIENKIEWICZA pierwszego prezesa Rady nadzorczej Polskiej Macierzy Szkolnej zostanie odprawione w dniu 16 bm. o godz. 9.30 w kościele parafialnym Wnieb. N. M. P. w Sosnowcu, nabożeństwo żałobne za spokój Jego duszy, na które zaprasza zarząd Koła P.M.S. w Sosnowcu.

× ZJAZD OKRĘGU KAT. STOW. KOBIET. W dniu 16 bm. o godz. 15 Okręg. Kat. Stow. kobiet urządza zjazd delegatek, dekanatu będzińskiego, który odbędzie się w Domu katolickim w Sosnowcu. Zarząd prosi o liczne i punktualne przybycie.

× ODCZYT W CZELADZI. Dzisiaj o godz. 7 wiecz. w lokalu PMS w Czeladzi p. Al. Cieśliński wygłosi referat o Henryku Sienkiewiczu. Wstęp dla wszystkich bezpłatny.

× ZIMOWA POMOC DLA BEZROBOTNYCH W CZELADZI. We wtorek odbędzie się posiedzenie lokalnego komitetu zimowej pomocy bezrobotnym w Czeladzi, na którym zostanie omówiony plan akcji na okres pięciomiesięczny.

Dn. 22 bm. zorganizowaną zostanie zbiórka ofiar.

× PORANEK W KINIE „EDEN". — Miejski Obywatelski Komitet zimowej pomocy bezrobotnym w Sosnowcu podaje do wiadomości, że w niedzielę, dn. 15 bm. o godz. 11.30 przed południem w kinie „Eden" odbędzie się poranek, program którego składać się będzie z 13 dodatków czarnych i kolorowych. Całkowity dochód przeznacza się na pomoc zimową bezrobotnym w Sosnowcu.

Teatr Miejski w Sosnowcu

Ze względu na to iż gość naszej sceny p. Jan Bonecki, znakomity artysta i reżyser Teatrów: Narodowego i Polskiego w Warszawie bawić będzie w Sosnowcu tylko do końca b. miesiąca, grając jeszcze w znakomitej sztuce pt. „LUDZIE NA KRZE", dziś, dnia 15 bm. tj. w niedzielę, w celu udostępnienia najszerszym warstwom publiczności ujrzenia dowcipnej komedii M. Hemara pt. „FIRMA". Grana ona będzie 2 razy o godz. 15.30 i o godz. 8.30. Udział biorą: pp. Arciszewska, Gołaszewska, Bonecki, Cornobis i inni.

Bilety wcześniej do nabycia w firmie W. Czechowski.

W niedzielę i święta w kasie teatru od godziny 11 do 13 i od 15. Telefon kasy 61205.

Wystawa „Społem"

W SOSNOWCU

W dniu dzisiejszym t. j. w niedzielę, dnia 15 bm. o godzinie 10 rano zostanie otwarta Wystawa Związku spółdzielni spożywców Rz. P. „Społem" w Domu Społecznym przy ul. Żytniej 10 (na Pogoni) w Sosnowcu.

Otwarcie Wystawy odbędzie się według następującego programu: 1) zagajenie, 2) Hymn państwowy odegra orkiestra zespołu pracowniczego fabryki Hulczyńskich, 3) przemówienie przedstawiciela Centrali „Społem", 4) Hymn Spółdzielczy wykona ta sama orkiestra, 5) przemówienie gości i 6) ceremoniał przecięcia wstęgi.

—oOo—

× NIEDZIELA WYWIADOWCZA i ogólne zebranie Koła opieki rodzicielskiej państwowej średniej szkoły zawodowej żeńskiej w Sosnowcu przy ul. Karpackiej 2 odbędzie się w dniu 22 bm. o godz. 10.15 w lokalu szkoły.

PROGRAM RADIOWY

JERZY SZPINALSKI I HENRYK SZTOMPKA

Nazwisko pianisty Stanisława Szpinalskiego — znane jest powszechnie, natomiast skrzypka Jerzego Szpinalskiego usłyszą radiosłuchacze w radio po raz pierwszy. Artysta wystąpi w ramach popołudniowego koncertu, transmitowanego przez wszystkie rozgłośnie polskie z Wilna w niedzielę dnia 15 listopada o godz. 17.00. W części symfonicznej koncertu, który poprowadzi Czesław Lewicki wykonana zostanie m. in. słynna symfonia Es-Dur Mozarta, jedno z największych dzieł symfonicznej literatury. Wieczorem tegoż dnia o godz. 21.30 wystąpi przed mikrofonem zaszczytnie znany pianista Henryk Sztompka w programie, który zapowiada m. in. Beethovena sonatę d-moll.

LUDWIK SOLSKI — JAKO KS. PIOTR SKARGA

W związku z uroczystościami ku czci księdza Skargi, jakie miały miejsce w bieżącym roku — Polskie Radio nadaje szereg audycji poświęconych wielkiemu kaznodziei. Radiosłuchacze pamiętają może jeszcze nadawane na wiosnę słuchowisko Miłaszewskiego pt. „Pokłon za zwycięstwo", oraz transmisję uroczystości warszawskich, poświęconych ks. Skardze. Zakończeniem tych audycji w radio będzie fragment „Kazań Sejmowych" w wykonaniu nestora aktorstwa polskiego Ludwika Solskiego. Audycję tę, utrwaloną na płytach dla archiwum Polskiego Radia i zaopatrzoną komentarzem autora książki „Ku czemu Polska szła" — Artura Górskiego, usłyszą radiosłuchacze dnia 15 listopada o godz. 16.30.

NIEDZIELA, 15 LISTOPADA

6.00 „Surmy śląskie" — w wyk. Kwartetu Repr. Ork. KPW. w Katowicach. 6.13 Tempo! 8.03 Gazetka rolnicza. 8.18 „Z teorii i praktyki hodowlanej — pogadanka. 8.30 Koncert życzeń. 8.50 Dziennik poranny. 9.00 Transmisja nabożeństwa z Łodzi. 10.30 Koncert symfoniczny. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.08 Koncert rozrywkowy. 14.00 „Rykowisko jeleni" — transmisja z lasów pomorskich. 14.35 Polska kapela ludowa. 15.15 Audycja dzieci z przedszkola Rodziny Rezerwistów w Turowce na Podolu. 15.30 Audycja dla wsi. „O ustawie mleczarskiej" — pogadanka i „Przegląd rynków produktów rolnych. 16.00 Reklama KKO. — 16.05 Koncert reklamowy. 16.20 „Warsztaty rzemieślnicze w starożytności" — pogadanka. 16.30 Fragment słuchowiskowy z „Kazań Sejmowych" ks. Piotra Skargi. 17.00 Koncert symfoniczny. Wykonawcy: Ork. symf. i Jerzy Szpinalski — skrzypce. W przerwie ok. godz. 17.55: Pogadanka aktualna. 19.00 „Henryk Sienkiewicz" (w 20-tą rocznicę śmierci) — szkic literacki. 19.20 Koncert. Wykonawcy: — W. Smyk — obój, Wł. Markiewiczówna — fortepian. 19.50 „Źdźiebko słowa, źdźiebko śpiewki" — audycja pogodna. 20.20 Wiadomości sportowe. 20.40 Przegląd polityczny. — 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 „Na wesołej lwowskiej fali". 21.30 Recital fortepianowy Henryka Sztompki. 22.05 „Intermezza, melodie i utwory charakterystyczne" — w wyk. Ork. T. Seredyńskiego.

Akcja zimowej pomocy bezrobotnym
w Zagłębiu Dąbrowskim

Powiat. komitet w Będzinie

W ub. piątek wieczorem odbyło się w starostwie powiatowym w Będzinie organizacyjne posiedzenie powiatowego Komitetu obywatelskiego zimowej pomocy dla bezrobotnych powiatu Będzińskiego.

Zebraniu przewodniczył p. starosta **Boxa**, sekretarzował p. **Mostek**.

Po zagajeniu zebrania p. starosta Boxa złożył sprawozdanie z poprzedniej działalności powiatowego komitetu Funduszu Pracy, którego agendy przejął obecnie powiatowy komitet zimowej pomocy oraz omówił zadania komitetu na najbliższą przyszłość. Po sprawozdaniu p. starosty wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierało głos szereg osób.

Sprawę formy opodatkowania pracowników zakładów przemysłowych, którzy od szeregu lat płacą dobrowolne składki na utrzymanie kuchni dla bezrobotnych załatwi Komitet wykonawczy i przedstawi odpowiednie wnioski wojewódzkiemu Komitetowi pomocy zimowej dla bezrobotnych.

Stawki opodatkowania społeczeństwa powiatu Będzińskiego na rzecz pomocy bezrobotnym Komitet powiatowy przyjął w wysokości norm. ustalonych przez Ogólnopolski Komitet pomocy zimowej.

Na onegdajszym zebraniu dokonano wyborów: komitetu wykonawczego, sekcyj: organizacyjno - propagandowej i zbiórki pieniężnej oraz komisji rewizyjnej.

W skład komitetu wykonawczego weszli pp.: **starosta Boxa** — przewodniczący, **wicestarosta powiatowy Trznadel** — wiceprzewodniczący, **dyr. Przedpelski** z Saturna, **ks. szambelan Gola**, prezes Zw. legionistów **T. Toba**, prezes Federacji obrońców ojczyzny **kpt. Styka**, **wójt Iwiołczyk** z Grodźca, **nacz. Płazak** z Będzina i **Mostek** jako sekretarz.

Sekcję organizacyjno - propagandową stanowią pp.: **inż. M. Czaplicki** — przewodniczący, **przedstawiciele miejscowych pism i podstudia radiowego w Sosnowcu, prof. Mikurda**, przedstawiciel Białego Krzyża, **Teodor Bartnik** z ramienia Chorągwi harcerzy, **Smejlikowa** z Rodziny policyjnej, **Żarzycka i Wereszczyńska** ze Zw. obywatelskiego pracy kobiet w Czeladzi.

Sekcja zbiórki pieniężnej pp.: **dyr. Zarębski** z Grodźca — przewodniczący, **dyr. Siekański**, **A. Bobrowski** — Unia Zw. pracowników umysł., **inż. Krajewski** z Dobieszowic, **Płonka** — ZZZ., **wójt Baczkowski** ze Strzemieszyc, **Drożdżowa** z Łagiszy, **wiceprezes Gruszczyński** z Izby przem.-handl., **inż. Lanbitz**, **Rzepa** z Grodźca, **St. Porębski** — ZZZ., **Wolski** z Grodźca, oraz **ks. Sokołowski** z Wojkowic Kościelnych.

W skład komisji rewizyjnej zostali wybrani pp.: **dyr. Rogójski, St. Wolff** i sekretarz Sejmiku **Fr. Nowara**.

Akcją zbiórkową na terenie gmin zajmą się komitety gminne.

APEL KOMITETU W SOSNOWCU

Miejski obywatelski komitet zimowej pomocy bezrobotnym w Sosnowcu rozesłał do zakładów przemysłowych i firm listy z zapytaniami:

1) Czy i w jakiej formie pracownicy firmy wyrażają zgodę na dobrowolne opodatkowanie się na rzecz pomocy bezrobotnym?

2) Czy firma skłonna by była zająć się potrącaniem uchwalonych przez pracowników składek przy sposobności wypłaty poborów?

3) Jaka kwota (w przybliżeniu) z tytułu tych składek będzie wpływać miesięcznie?

4) Jaką kwotę firma deklaruje na rzecz pomocy bezrobotnym?

Gdyby pracownicy firmy dotychczas nie zajęli stanowiska odnośnie akcji pomocy bezrobotnym, komitet apeluje o spowodowanie odnośnych uchwał i podanie ich do wiadomości komitetu, możliwie do dnia 20 bm. z uwagi na konieczność potrącania składek już począwszy od końca bieżącego miesiąca.

Odpowiedzi należy nadsyłać pod adresem: Wacław Uramowski — przewodniczący sekcji dochodów stałych Obywatelskiego Komitetu zimowej pomocy bezrobotnym w Sosnowcu, ul. Krzywa 3 I Urząd skarbowy.

OPODATKOWANIE SIĘ PRACOWNIKÓW ELEKTROWNI OKR.

W ub. sobotę odbyło się zebranie pracowników Elektrowni okręgowej pod przewodnictwem inż. Bijasiewicza, na którym postanowiono przystąpić do akcji Komitetu pomocy dla bezrobotnych przez opodatkowanie się na przeciąg 5 miesięcy od dnia 1.11 rb. do dnia 1.3 37 r. od pensji w myśl postanowienia Komitetu porozumiewawczego Zw. prac. przem. i handl. Prócz tego postanowiono przelać pozostałą sumę w wys. 150 zł. zebraną na wieniec dla śp. Żurka na rzecz Komitetu pomocy dla bezrobotnych.

DĄBROWA SWOIM RODAKOM

Obywatelski komitet pomocy zimowej bezrobotnym w Dąbrowie wydał następującej treści odezwę do społeczeństwa:

Dziś, w niedzielę, odbywa się w Dąbrowie Górniczej zbiórka uliczna na rzecz wyniszczonych nędzą, głodem i chorobami bezrobotnych. Czynności kwestarzy przyjęła na siebie elita osób ze wszystkich sfer społeczeństwa miejscowego. Wszystkie zebrane kwoty Obywatelski Komitet pomocy zimowej przeznacza bezzwłocznie na doraźną pomoc dla bezrobotnych w Dąbrowie Górniczej.

Pamiętajmy, że nikomu nie wolno spożyć po sobkowsku kawałka chleba, nie wolno obdarzyć własnego dziecka, dopóki nie spełni świętego obowiązku nakarmienia głodnego i przyodziania bosego. Od spełnienia tego obowiązku, który ratuje naszych Rodaków i zabezpiecza ład wewnętrzny w kraju, nie zwolni nas ani własne nasze sumienie, ani społeczne. Samolubi i egoiści — jako szkodnicy sprawy ogólnej — muszą stanąć poza nawiasem społeczeństwa.

Obywatelu! Ufamy w Twoje polskie sumienie i dojrzałość społeczną, liczymy na Ciebie!

Możliwość emigracji do Belgii
wywołała duże poruszenie wśród bezrobotnych górników

Możliwość emigracji do Belgii bezrobotnych górników z Zagłębi węglowych, o czym donosiliśmy obszernie wczoraj wywołała duże poruszenie wśród licznych rzesz bezrobotnych w Zagłębiu Dąbrowskim.

Władze nasze dokładają usilnych starań aby sprawa ta została załatwiona jak najszybciej i by 4000 górników mogło jeszcze w b. roku znaleźć pracę w kopalniach belgijskich.

Z Zagłębia Dąbrowskiego mogłoby wyjechać, niezależnie od grupy 150 robotników, którzy już mają wkrótce opuścić Zagłębie, jeszcze około 1000 bezrobotnych górników.

W związku z możliwością emigracji do Belgii przed konsulatem belgijskim w Sosnowcu gromadzą się grupy bezrobotnych, wypytując się o warunki wyjazdu i t.p.

Wczoraj wyjechał do Francji oraz do Belgii inspektor urzędu emigracyjnego w Mysłowicach, aby zapoznać się na miejscu z warunkami, jakie będą mogli uzyskać tam nasi górnicy. Powrót inspektorów spodziewany jest za 8 do 10 dni.

Po ostatecznym sfinalizowaniu rokowań w sprawie emigracji biura Funduszu pracy przystąpią do rejestracji chętnych na wyjazd.

Ziemniaki dla bezrobotnych
W CZELADZI

Magistrat Czeladzi otrzymał 11 wagonów ziemniaków, które będą rozdane bezrobotnym. Wydawanie ziemniaków rozpocznie się w poniedziałek. Narazie otrzyma ziemniaki na zimę około 700 rodzin po 50 kg. na głowę.

—oOo—

OFICEROWIE I PODCHORĄŻOWIE REZERWY. Dzięki staraniom zarządu głównego Związku oficerów rezerwy w Warszawie w poniedziałek dnia 16 bm. o godz. 19 (7 wiecz.) punktualnie odbędzie się specjalna audycja radiowa, przeznaczona dla Zw. oficerów rezerwy. Na audycję złożą się krótkie przemówienia: 1) gen. bryg. Janusza Głuchowskiego, wiceministra spraw wojskowych, 2) gen. bryg. dra Romana Góreckiego, prezesa zarządu głównego ZOR i 3) gen. bryg. Mieczysława Dąbkowskiego, komendanta głównego Federacji PZOO. Zarząd główny ma zamiar stosować w przyszłości system audycji radiowych dla dalszych prób sprawności w celu podniesienia dyspozycyjności i poziomu organizacyjnego ZOR.

Wobec tego zarząd Koła ZOR w Sosnowcu urządza w powyższym dniu o godzinie 18.30 w Domu Społecznym zebranie członków celem omówienia niektórych b. ważnych spraw i wysłuchania wspomnianej audycji. Obecność i punktualność wszystkich członków obowiązkowa.

Przywrócenie skreślonych pozycyj
W BUDŻECIE DĄBROWY

Jak w swoim czasie donosiliśmy, województwo skreśliło szereg pozycyj w budżecie Dąbrowy na rok 1936-37. Przeciwko skreśleniom tym Rada miejska zaprotestowała, uchwalając wnieść protest do Min. spraw wewnętrznych.

Ostatnio, jak się dowiadujemy, władze wojewódzkie zmieniły częściowo swą decyzję, przywracając niektóre skreślone pozycje.

Mianowicie wstawiono z powrotem do budżetu subsydium w sumie 600 zł. dla bibliotek robotniczych, 1500 zł. na zaangażowanie technika do wydziału kanalizacyjno wodociągowego oraz 70 zł. na pensję dla woźnej biurowej.

—oOo—

× **ZE ZWIĄZKU PAŃ DOMU W SOSNOWCU.** Sekretariat Zw. P. D. zawiadamia, że dnia 17 bm. t.j. we wtorek o godz. 16 w lokalu Związku odbędzie się zebranie zarządu. Związek Pań Domu urządza kurs gospodarstwa domowego, który w ciągu 26 lekcyj obejmie wykłady z dziedziny organizacji pracy domowej, rachunkowości, towaroznawstwa, sprzątania, prania i przyrządzania potraw. Cena 12 zł. płatne w 3 ratach. Kurs trwa 3 miesiące.

Niezależnie od tego Zw. P. D. urządza w sklepie Elektrowni (Dęblińska 1) luksusowy kurs gotowania w cenie 5 zł. 50. Zapisy przyjmuje sekretariat (3 Maja 25), we wtorki i piątki od 16—18.

Echa Święta Niepodległości
NA POGONI

W ramach uroczystości Święta 11 Listopada staraniem organizacji młodzieży pracującej, ognisko im. T. Hołówki w Pogoni, została urządzona w lokalu Kuźnicy pracy dla państwa uroczysta akademia dla członków i ich rodzin. Słowo wstępne wygłosił kierownik Ogniska p. Paczyński, następnie p. Błaszkiewiczówna wygłosiła deklamację p. t. „Listopad". Na zakończenie została odegrana 1 aktówka „Szaleńcy", wyreżyserowana przez p. Milkę Franciszka. Na wyróżnienie zasługują pp.: Bogata Halina, Paczyński M., Milka Fr. i Policzkiewicz B.

W BĘDZINIE

W dniu Święta Niepodległości odbyła się w świetlicy Związku strzeleckiego oddział Będzin Miasto uroczysta akademia, na którą złożyły się przemówienia komendanta, wiceprezesa oddziału oraz ref. wych. obywatelskiego, liczne deklamacje, po czym odśpiewano Hymn Narodowy i „Pierwszą Brygadę".

W DĄBROWIE

Dnia 11 listopada staraniem zarządu świetlicy odbył się w gimnazjum im. Wal. Łukasińskiego w Dąbrowie uroczysty wieczór, na którym została odegrana sztuka p.t. „Przebojem". Sztukę napisał uczeń powyższego zakładu Tadeusz Makarczyński. Obsady ról spoczywały w rękach młodych. Szczelnie wypełniona sala nagradzała hucznymi oklaskami grę młodych artystów, a to: Jakowickiej, Kawianka, Frątczakówny, Makarczyńskiego, Skrzywanka, Osseny, Turczyńskiego, Lipińskiego, Gwoździa i innych. Całość wypadła imponująco. Dekoracje wykonali Kowalik i Denkowski; reżyserował Jerzy Derda.

× **LOTERIA FANTOWA LOPP W DĄBROWIE.** Dnia 19 bm. w lokalu obwodu miejskiego LOPP w Dąbrowie odbyło się ciągnienie loterii fantowej XIII Tygodnia lotniczego. Wygrane padły: obraz „Główka kobieca" art. mal. S. Bukowskiego na nr. 166, kwit na 10 korcy węgla na nr. 295, aparat fotogr. „Kodak" na nr. 31, album do fotografii na nr. 373. Zarząd obwodu uprasza posiadaczy wylosowanych numerów o zgłaszanie się po odbiór fantów do biura Obwodu miejskiego LOPP w Dąbrowie Górniczej, ul. Sienkiewicza 11 z wyjątkiem niedziel i świąt, od godz. 17 do 19. Fanty wydawane będą jedynie za zwrotem losu.

Aresztowanie restauratora
POD ZARZUTEM UPRAWIANIA NIERZĄDU

W ub. piątek wieczorem został zatrzymany przez Wydział śledczy p.p. właściciel restauracji „Cristal" w Sosnowcu (Piłsudskiego 24) Karol Zakrzewski pod zarzutem dopuszczania do uprawiania nierządu w lokalu restauracyjnym.

Zatrzymanego restauratora przekazano do dyspozycji sędziego śledczego, który polecił osadzić go w więzieniu.

—o0o—

× **ODDŁUŻENIE GMIN WIEJSKICH.** Centralna komisja oszczędnościowo-oddłużeniowa kończy obecnie prace w zakresie oddłużenia miast i związków powiatowych, po czym w najbliższym czasie przystąpi do przeprowadzenia akcji mającej na celu uzdrowienie gospodarki gmin wiejskich. Do oddłużenia zgłoszono około 1000 gmin wiejskich. Ponieważ indywidualne postępowanie oddłużeniowe, stosowane przez centralną komisję oszczędnościowo - oddłużeniową w stosunku do miast i powiatów, byłoby zbyt uciążliwe wobec tak wielkiej liczby gmin, postanowiono przy oddłużaniu ich zastosować pewne ogólne normy i zasady.

Ujęcie złodzieja
Z MASZYNĄ DO PISANIA

W ub. piątek o godz. 10 wieczorem patrol policyjny natknął się na ulicy Wiejskiej w Sosnowcu na zawodowego złodzieja Izraela Binsztoka (1 Maja 15) niosącego maszynę do pisania.

Jak się okazało, maszynę tę, wartości 850 zł., Binsztok skradł z mieszkania Antoniego Radeckiego w Sosnowcu (8 Maja 17).

Maszynę zwrócono właścicielowi, zatrzymanego zaś przekazano do dyspozycji władz sądowych.

—o0o—

Zawodowa złodziejka
W ROLI ŻEBRACZKI

W Czeladzi w jednym ze sklepów ujęto na gorącym uczynku kradzieży pieniędzy zawodową złodziejkę - włamywaczkę niejaką Eleonorę Sawicką z Będzina (Małobądzka).

Sawicka, karana już 12 razy za kradzieże jest zawodową złodziejką. Pod pretekstem żebraniny odwiedza ona sklepy i mieszkania, a przy okazji kradnie wszystko, co wpadnie jej pod rękę. Sawicka nadaje również „robotę" swym kompanom - złodziejom.

Ujętą złodziejkę przekazano do dyspozycji władz sądowych.

× **„DO BRONI".** Dziś w niedzielę dnia 15 bm. o godz. 18.45 oddział Związku strzeleckiego „Huta Katarzyna" urządza przedstawienie w sali KPW przy ul. Kilińskiego w Sosnowcu. Na program złożą się: sztuka ludowe w 1 akcie „Do broni", część koncertowa orkiestry — ze śpiewem solowym Wład. Pilcha (Barańskiego), operetka w 1 akcie p.t. „Czyje to dziecko".

Całkowity dochód z powyższej imprezy — zarząd oddziału przeznaczył na dokończenie budowanej strzelnicy małokalibrowej oraz na pomoce naukowe, organizującego się kursu dla analfabetów — robotników huty.

× **CHOROBY ZAKAŹNE.** W ub. tygodniu zanotowano na terenie Sosnowca następujące przypadki zachorowań na choroby zakaźne: płonica 6, błonica 12, róża 2, krztusiec 5, grużlica 8 (3 zgony).

NA FALI RADIOWEJ

„Juliusz Cezar" opera Haendla

Po licznych podróżach i dłuższym pobycie w niemieckich i włoskich centrach muzycznych osiadł wielki kompozytor niemiecki, Jerzy Fryderyk Handel w Anglii. Tutaj jako organizator i kierownik królewskiej opery w Londynie komponuje w niezwykle szybkim tempie jedną operę za drugą, które wystawiane były na deskach opery londyńskiej.

Wśród niesłychanych intryg, wśród najtrudniejszych warunków współpracy z zarozumiałymi i rozpieszczonymi przez publiczność słynnymi śpiewakami — tworzy Handel swe dzieła. W tym okresie powstała opera „Juliusz Cezar".

212 lat minęło od premiery tego wielkiego, operowego spektaklu, a sława Handla nie przygasła ani na chwilę. Dzisiaj renesans dzieł tego kompozytora jest silniejszy niż kiedykolwiek. Prostota, głębia muzyczna, wielkość ducha muzycznego przemawia dzisiaj do nas bardziej niż do pokoleń doby ubiegłej. W roku 1924 wystawiła „Juliusza Cezara" opera w Gӧtyndze.

Polskie Radio chcąc poznać radiosłuchaczy z tym arcydziełem, postanowiło transmitować „Juliusza Cezara" w bieżącym sezonie radiowym z opery poznańskiej. Transmisja odbędzie się **dnia 16 listopada, t.j. w poniedziałek, o godz. 20.10.**

Wykonawcami opery będą: Juliusz Cezar — Z. Dolnicki, Kornelia, żona Pompejusza — W. Roesler-Stokowska, Sextus Pompejusz, jej syn — Jan Wiśniewski, Egipcjanie: Kleopatra — H. Dudi Z. Latoszewska, Ptolomeusz, jej brat, który Egiptu — Roman Wraga, Achilles, doradca Ptolomeusza — Roman Cirin, Nireneus, zaufany Kleopatry Antoni Warchalski; kierownictwo muzyczne — dr. Zygmunt Latoszewski. Słowo wstępne wygłosi prof. Łucjan Kamieński. Muzyka baletowa złożona z suity „Feuerwerkmusik" Handla.

Treść opery: Dumnie powracał Juliusz Cezar ze zwycięskiej walki z Pompejuszem. Wśród rozentuzjazmowanego tłumu znajduje się żona pokonanego Kornelia wraz z synem swym — Sextusem. Cezar przyrzeka jej opiekę i przyjaźń. Wraz z innymi zbliża się do Cezara wysłannik króla Egiptu Ptolomeusza, składając w hołdzie misę z uciętą głową buntownika — Pompejusza. Z wstrętem odrzuca Cezar podarunek. Młody Sextus zaś poprzysięga zemstę zabójcy. O zemście myśli także Kleopatra, której Ptolomeusz odebrał tron, i aby przeprowadzić swój plan błaga Cezara o pomoc, obiecując zarazem Kornelii, że ułatwi synowi jej — Sextusowi zemstę nad Ptolomeuszem.

Podczas wspaniałej uczty wyzywa Sextus Ptolomeusza na walkę, władca Egiptu każe go jednak uwięzić, matkę zaś Kornelię posyła do haremu.

Na Cezara również czyha zasadzka. Obrażony odesłaniem podarunku Ptolomeusz przy pomocy swego wysłannika, zdradziecko napada na Cezara, gdy ten przebywa na dworze Kelopatry. Cezar ucieczkę ratuje swe życie. Kleopatra jednak ciężko musi odpokutować. Ptolomeusz więzi ją i grozi śmiercią. Jednakże Cezarowi dzięki cudownemu zbiegowi okoliczności udało się zebrać wojowników, Kleopatra jest uratowana, a wraz z nią Sextus i Kornelia. Ptolomeusz zostaje zabity, śmierć Pompejusza pomszczona. W triumfie Cezar prowadzi swój zwycięski rydwan, a obok niego — Kleopatra jako królowa Egiptu.

§ Z SALI SĄDOWEJ §

Żydzi - komuniści

W Sądzie okręgowym w Sosnowcu toczyła się rozprawa przeciwko mieszkańcom Będzina: Herszowi Berkowi Rotensztajnowi (Zawale 38) i Tobiaszowi Inwaldowi (Zawodzie 10), oskarżonym o działalność wywrotową. Obaj będzińscy czeladnicy szewscy, znani komuniści, zatrzymani zostali przez policję rocznicę antywojennego święta komunistycznego w chwili, kiedy wybierali się rozplakatowywać odezwy o treści antypaństwowej.

Sąd skazał każdego z nich na 2 lata więzienia, z pozbawieniem praw na lat 5. (o).

Tragiczny wypadek w Modrzejowie

Tragiczny w skutkach wypadek zdarzył się przed kilku miesiącami na ul. Dąbrowskiego w Modrzejowie. Szofer fabryki „Giesche" Oskar Mikołaj Lipp (Mała Dąbrówka, Szpitalna 2) przejeżdżał przez Modrzejów do Mysłowic samochodem ciężarowym. Na ulicy Dąbrowskiego auto zderzyło się z rowerzystą Józefem Brejdakiem z Piasków (Daleka 31). Wskutek silnego uderzenia Brejdak odrzucony został do przydrożnego rowu, gdzie wpadło również auto, szarpnięte gwałtownie przez szofera. Przygniotło ono swym ciężarem tak mocno Brejdaka, że stracił on przytomność, wkrótce zmarł.

Tragiczny wypadek był przedmiotem rozprawy w Sądzie okręgowym w Sosnowcu. Ponieważ przewód sądowy nie dostarczył danych by katastrofa spowodowana została z winy szofera Lippa sąd go uniewinnił. (o)

Suknia za wróżenie

Julia Kaniowa z Będzina zjawiła się w mieszkaniu Marii Kulikowej w Katowicach, zamierzając wróżyć z kart. W czasie wróżenia zapewniła Kulikową, że przepowiednia tylko wtenczas się ziści, jeżeli wręczy jej najnowszą suknię. Naiwna kobieta dała jej żądaną suknię, po czym oszustka zapowiedziała, że przyjdzie za trzy dni, zwróci suknię i przekona ją, że trafnie przepowiedziała. Kaniowa więcej jednak już nie wróciła.

W piątek zasiadła Kaniowa na ławie oskarżonych Sądu grodzkiego w Katowicach, który skazał ją na 2 miesiące aresztu bez zawieszenia wykonania kary.

Kronika Zawiercia

Do walki z drożyzną
I SPEKULACJĄ

W myśl zarządzenia p. premiera Sławoj - Składkowskiego, starosta zawierciański p. Tadeusz Wardejn-Zagórski przystąpił z całą energią na terenie m. Zawiercia i powiatu Zawierciańskiego do walki z drożyzną i spekulacją, czego dowodem są ostatnie kary administracyjne stosunkowo b. wysokie. Zaznaczyć należy, że w Zawierciu ceny produktów pierwszej potrzeby w porównaniu z miastami Zagłębia, były zawsze wyższe i często lichwiarskie. Bywały takie wypadki że np. za palto wartości zł. 30, kupujący płacił zł. 60. Dziś możemy stwierdzić, że rygorystyczne zarządzenia władz administracyjnych dały pożądany skutek. Aby akcja walki z drożyzną dała pożądane skutki, społeczeństwo musi współpracować z miejscowymi władzami.

W tym też celu powołano w Zawierciu Komitet do walki z drożyzną, o czym donosiliśmy wczoraj. Z komitetem tym

społeczeństwo winno współpracować. Zadania komitetu są następujące: 1) kontrola wszystkich zakładów przemysłowych, sklepów, składów i miejsc sprzedaży artykułów powszechnego użytku, polegająca na ścisłej obserwacji kształtowania się cen towarów i przeciwdziałanie wszelkim zakusom spekulacyjnym ze strony nieuczciwych sprzedawców; 2) badanie prawidłowości kalkulacji cen na atrykuły i t.p. 3) badanie, czy sprzedaż artykułów odbywa się po cenach ujawnionych; 4) stwierdzenie stanu sanitarnego lokalu.

W razie stwierdzenia uchybień lustrujący członkowie wspomnianego komitetu natychmiast donoszą o tym starostwu z odpowiednim wnioskiem. Przy obywatelskiej współpracy społeczeństwa z władzami i komitetem b. wiele możemy zdziałać.

Konferencja starostów
SZEŚCIU POWIATÓW

Wczoraj odbyła się w starostwie w Zawierciu konferencja starostw sześciu powiatów: Będzińskiego, Olkuskiego, Częstochowskiego, Włoszczowskiego, Lublinieckiego i Zawierciańskiego, zwołana z inicjatywy miejscowego starosty p. Wardejn - Zagórskiego.

Na konferencji omawiano szereg zagadnień interesujących wyżej wymienione powiaty.

× **PIĘKNY CZYN EMERYTÓW.** W tych dniach odbyło się zebranie emerytowanych pracowników umysłowych zorganizowanych w sekcji przy Związku zawodowym pracowników przemysłowych i handlowych w Sosnowcu oddział w Zawierciu. Na zebraniu tym emeryci pracownicy umysłowi, postanowili jednogłośnie opodatkować się na rzecz pomocy zimowej bezrobotnym w Zawierciu na okres 5 miesięcy. Niezależnie od tej ofiary uchwalono opodatkować się na FON w wysokości 1 proc. od swych poborów miesięcznych. Czyn zawierciańskich emerytów zasługuje na uznanie

× **ZBIÓRKA NA BEZROBOTNYCH.** W dniu dzisiejszym od godz. 8 rano odbywać się będzie zbiórka uliczna w Zawierciu na pomoc zimową bezrobotnym m. Zawiercia. Niech nikt nie odmówi choćby najmniejszej ofiary na głodujących bezrobotnych w Zawierciu.

× **POŚWIĘCENIE „DOMU INWALIDY".** Onegdaj odbyło się plenarne posiedzenie Komitetu budowy „Domu inwalidów wojennych" w Zawierciu pod przewodnictwem przewodniczącego komitetu prezydenta m. Zawiercia p. Jana Szczodrowskiego. Szczegółowe sprawozdanie z działalności prac budowy „Domu inwalidy" w Zawierciu złożył prezes Zw. inwalidów wojennych p. Maciej Pleban. Jak wynika ze złożonego sprawozdania roboty były prowadzone b. oszczędnie. Poświęcenie wspomnianego domu społecznego odbędzie się w dniu 29 bm. Na uroczyste poświęcenie domu inwalidy w Zawierciu zapowiedział swój przyjazd wojewoda kielecki dr. Dziadosz oraz weźmie udział w tej uroczystości prezes głównego zarządu Zw. inwalidów wojennych, poseł, major Wagner. Dodać należy, że wiele pracy i wysiłku położył przy budowie domu położył prezes p. M. Pleban.

KRONIKA OLKUSZA

14-letni sierota

RZUCIŁ SIĘ POD POCIĄG

Onegdaj na linii kolejowej Olkusz — Rabsztyn rzucił się pod pociąg 14-letni Julian Piątek.

Chłopiec nie miał rodziców i zarabiał na życie pasaniem bydła u kolejarza Szymczyka.

Krytycznego dnia pokłócił się z gospodarzem i rozżalony popełnił samobójstwo.

Kino „ORZEŁ" — Manewry miłosne.

OKRADŁA MATKĘ. Frajndla Szpicberg z Suchedniowa przybyła onegdaj do Olkusza, w odwiedziny do chorej matki. Przeglądając domowe rupiecie znalazła w koszyczku, przechowywane przez chorą 800 zł., które sobie przywłaszczyła. Przeciwko sprytnej Frajndli spisano doniesienie karne.

× **NOCNA AWANTURA.** Posterunkowy P. P. w Olkuszu, patrolując w nocy z 13 na 14 bm. ulice miasta został nagle na ul. Żuradzkiej zaalarmowany głośnym wrzaskiem „bandyci". Po skontrolowaniu domu, z którego dobiegały okrzyki okazało się, iż napastników żadnych nie ma. Krzykiem zaś wzywają pomocy rodziny Oliwów i Słomnickich, które o tej porze usiłowały zaanektować na własność, należący do nich sukcesyjnie pusty lokal sklepowy. Przeciwko wymienionym spisano protokuł za zakłócenie spokoju.

SPORT

KS Warta (Zawiercie) — KS Zagłębianka (Będzin)

Dzisiaj o godz. 14.15 na boisku przy ul. Senatorskiej w Zawierciu odbędą się zawody w piłkę nożną pomiędzy KS Warta i KS Zagłębianka. Obydwie drużyny wystąpią w swych najlepszych składach. Z uwagi na dobrą formę w jakiej znajduje się obecnie drużyna KS Warta — należy się spodziewać ciekawej i dobrej gry.

Trzeba podkreślić, że czysty dochód ze sprzedaży biletów KS Warta przeznacza na rzecz Funduszu pomocy zimowej bezrobotnym. Okoliczność ta ściągnie bezwątpienia na boisko KS Warta nawet i tych, którzy z różnych powodów na zawody nie uczęszczają.

Piłka nożna w Zagłębiu Dąbr.

Dzisiaj rozegrane zostaną na boiskach zagłębiowskich następujące towarzyskie spotkania piłkarskie:

Placówka — Śmigły na Piaskach.

Kazimierz — Cynkownia w Kazimierzu.

oraz o mistrzostwo klasy C

Strzelecki — Nordia w Sosnowcu.

Mecz bokserski w Sosnowcu

Dzisiaj rozegrany zostanie w Sosnowcu (sala KPW) o godz. 11 ciekawy mecz pięściarski pomiędzy odmłodzonym zespołem Policyjnego KS (Sosnowiec) i drużyną Nordii. W ramach meczu odbędzie się osiem walk w kategorii wag od papierowej do półciężkiej,

Kobieta, której zazdroszczą miliony angielek

W związku z pogłoskami o zamierzonym małżeństwie króla angielskiego Edwarda VIII z amerykanką p. Simpson, dużo mówi się i pisze o osobie rzekomej królewskiej narzeczonej.

P. Simpson ukazała się po raz pierwszy na dworskim obiedzie, danym przez króla Edwarda VIII zaraz po objęciu rządów. Na obiedzie tym byli obecni wszyscy najwyżsi dygnitarze imperium. Wkrótce p. Simpson została zaproszona i na następne przyjęcie.

Latem bieżącego roku towarzyszyła ona królowi w jego wycieczce ku brzegom dalmatyńskim.

Mimo amerykańskiego pochodzenia może p. Simpson poszczycić się, że ród jej wywodzi się od jednego z rycerzy Wilhelma - Zdobywcy. Panieńskie nazwisko p. Simpson jest Warfield.

Pierwszy z Warfieldów przybył na ziemię angielską w 1066 roku i otrzymał od Wilhelma w nagrodę za swe czyny olbrzymie dobra w pobliżu Windsoru. Mimo to p. Simpson spędziła swe dzieciństwo niemal że w skrajnym ubóstwie; jej matka wcześnie owdowiała i w przeciągu ośmiu lat prowadziła pensjonat i garkuchnię.

Tego nie mogą wybaczyć p. Simpson angielscy snobi, twierdząc, że król zamierza ożenić się z córką szynkarza.

W r. 1908 matka p. Simpson wyszła powtórnie za mąż za Johna Razina, jednego z baltomorskich potentatów, a córka otrzymała wielki spadek po stryju. Panna Wrafield cieszyła się zawsze najlepszą opinią. W r. 1916 wyszła ona za mąż za oficera morskiego lotnictwa, por. Spencera.

Po roku młoda para przeniosła się do Kalifornii, gdzie Spencer organizował morską szkołę lotniczą. Po ośmiu latach małżonkowie rozwiedli się.

Por. Spencer ożenił się wkrótce powtórnie, a jego pierwsza małżonka wyszła ponownie za mąż dopiero w r. 1928 za Kanadyjczyka Simpsona. Z drugim mężem, jak donoszą, p. Simpson obecnie rozwiodła się.

Znajomi twierdzą, że jest ona z zachowania się prawdziwą lady i w niczym nie przypomina zwykłych Amerykanek, tak często odwiedzających Europę.

ILE KOSZTUJE

zawarcie małżeństwa w Anglii

Jak notują statystyki, ilość małżeństw zawieranych w Wielkiej Brytanii od pewnego czasu stale wzrasta i osiągnęła ostatnio proporcję 21.6 na 1000 mieszkańców. Jest to symptmat powracającego dobrobytu, albowiem decyzja zawarcia małżeństwa musi być poparta pewnym — a na terenie W. Brytanii — **dość znacznym kapitałem.** Skala wydatków, związanych z zawarciem małżeństwa jest ogromna, zależnie od pozycji socjalnej, stopnia zamożności, uroczystego charakteru, jaki się chce nadać ceremonji ślubnej itp. Redakcja jednego z pism londyńskich zadała sobie jednak trud skrupulatnego obliczenia, ile kosztuje w przybliżeniu zawarcie przeciętnego, mieszczańskiego małżeństwa w Anglii.

Przedewszystkiem trzeba kupić obrączki ślubne dla nowożeńców. Kosztują one mniej więcej 6 funtów szt., czyli ok. 160 zł. Ogłoszenie zapowiedzi kosztuje 1 funt 1 szylinga, przedwstępne opłaty administracyjne 2 funty 14 szylingów, rejestracja w urzędzie stanu cywilnego 10 szylingów.

W dniu ślubu narzeczony ma następujące wydatki: bukiet dla panny młodej 17 szylingów, prezenty dla druhen — 6 funtów, pastor, chór kościelny oraz wydatki na kościół — 4 funty 5 szylingów. Skromnie więc licząc, ceremonja ślubna kosztuje w przeciętnej rodzinie angielskiej około 22 funty (prawie 600 zł.)

Dochodzą do tego koszty przyjęcia i wyprawy dla panny młodej. Następnie wyłania się sprawa kosztów podróży poślubnej. Ostatnio przyjął się w Anglii zwyczaj ofiarowywania młodej parze przez przyjaciół i krewnych ślubnych prezentów w formie czeków podróżnych, co umożliwia wielu nowo zawartym małżeństwom wyjazd w podróż poślubną.

KOMUNIKAT

Z GIEŁDY PRACY

Ekspozytura Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Sosnowcu zgłasza zapotrzebowanie na wyjazd:

Poszukuje się 5-ch samodzielnych czeladników stolarskich do roboty czysto meblowe, fornierowanej i polerowanej, samodzielnie wykonywujących prace z rysunku z ostatecznym wykańczaniem politury. Wynagrodzenie zależne od kwalifikacji od zł. 2.50 do 4 zł. — dziennie, ewentualnie akord.

Firma lubelska poszukuje fachowca do wyrobu wszelkiego gatunku papy. Wynagrodzenie w zależności od kwalifikacyj fachowca wynosić będzie od 200 do 400 zł. miesięcznie.

Oferty wraz z odpisami świadectw, referencjami kierować do Ekspozytury Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Sosnowcu przy ul. Zakręt Nr. 7.

Sosnowiec, dn. 13 listopada 1936 r.

Człowiek powinien żyć 150 lat

Należy tylko znaleźć sposób na pobudzenie działalności naszych zmysłów

Fizjolodzy i lekarze od dawna wiedzą, że życie ludzkie nigdy nie dochodzi do swych granic a człowiek nigdy nie umiera „śmiercią naturalną", tak często u zwierząt, bowiem ludzie umierają wcześniej wskutek choroby wrodzonej lub nabytej.

Jaki wiek mógłby osiągnąć człowiek, gdyby nie zagrażała mu jakakolwiek choroba? Kiedy powinien nastąpić koniec naturalny, rozkład organizmu, zużytego do ostatecznych granic?

Na pytanie to nieoczekiwanie odpowiada uczony rosyjski prof. Łazarew, rektor sekcji biologicznej moskiewskiego Instytutu medycyny eksperymentalnej. Jego badaniami w ostatnim czasie zajmują się europejskie koła naukowe. Pierwsze wiadomości o tych badaniach pojawiają się w zachodniej prasie fachowej.

Zdaniem prof. Łazarewa przeciętny wiek ludzki wynosi 150 lat. Jako kryterium długowieczności ludzkiej prof. Łazarew uważa stopień czułości organizmu tj. ostrości, z jaką przy pomocy pięciu zmysłów przyjmuje uczucia wewnętrzne. Przy urodzeniu niemowlęcia czucie to jest minimalne: niemowlę prawie że nie reaguje na zewnętrzne podrażnienia, patrzy się szeroko rozwartymi oczyma w światło itd.

Czucie stopniowo się wzmaga i do maksimum dochodzi w wieku lat 20; w tym wieku człowiek widzi, słyszy i czuje najwięcej. Po dwudziestym roku następuje spadek powolny czucia. Prof. Łazarew, badając etapy tego spadku, obliczył, że ostateczny zanik czucia wszystkich zmysłów powinien nastąpić w 140—160 roku życia człowieka. Innymi słowy, zdolność życiowa organizmu ludzkiego wynosi około 150 lat.

O ile człowiek umiera wcześniej, dzieje się to dlatego, że — jak oświadczył pewien fizjolog francuski — „zabija się" on, nie odżywiając się należycie, żyjąc nieodpowiednio, nie zabezpieczając się przed mikroorganizmami itd.

Ciekawym jest, że prof. Łazarew sprawdził swe obliczenia przez zastosowanie metod równoległych, które naprowadziły go na takie same wyniki. Tak np. anatomia porównawcza i badania stanu twardnienia szkieletu również umożliwiają ustalenie ostatecznego wieku każdego tworu żyjącego. O ile chodzi o człowieka, obliczenia te dają wowu liczbę 150 lat.

Skoro stwierdzony został związek między rozwojem czucia człowieka a śmiercią naturalną człowieka, natenczas powstaje pytanie, czy możliwe jest przedłużenie życia człowieka? Prof. Łazarew uważa, że jest to w zupełności możliwe. Obliczając teoretycznie, wystarczyłoby by, gdyby się udało zwolnić spadek czułości człowieka, tj. gdyby udało się zapobiec zanikowi zmysłów. Życie ludzkie przedłużone zostało by proporcjonalnie do zwolnienia zaniku tych zmysłów. Powstaje pytanie, jak to osiągnąć.

Prof. Łazarew uważa, że dało by się to osiągnąć przez oddziaływanie na mózg ludzki różnymi substancjami chemicznymi. Powszechnie wiadomo że szereg toksyn, produkowanych przez chorobotwórcze mikroorganizmy działa w pewnym sensie korzystnie dla organizmu. Zdarza się często, że po tyfusie człowiek zdradza oznaki odmłodzenia: zanika siwizna włosów, znikają zmarszczki itp.

Spirocheta, straszliwy rozsadnik syfilisu, niszczy ostatecznie tkankę mózgową; jednak przed tym tokayny, produkujące spirochetę, oddziaływują korzystnie na mózg: chory jest pełen energii, zapala się do doniosłych planów i wielkich czynów, których w normalnym stanie nie można by od niego oczekiwać. Trudność polega na tym aby znalezione zostały substancje chemiczne (lub siły fizyczne na sposób promieni Roentgena), pozbawione szkodliwych własności, ale podtrzymujące lub podnoszące stopień czucia organizmu. Taka była by droga do odmłodzenia i przedłużenia życia ludzkiego i tą drogą, zdaniem uczonego rosyjskiego, powinna kroczyć wiedza.

Jak widać, kwestia długowieczności nie przestaje zajmować uczonych. Wywody uczonego rosyjskiego są istotnie interesujące i niewątpliwie będą punktem wyjścia dalszych badań i doświadczeń w tym kierunku. Może ostatecznie długowieczność przestanie być tajemnicą a życie ludzkie przedłużać będzie można dowolnie.

DROBNE OGŁOSZENIA

Różne

BIURO PISANIA PODAŃ do władz sądowych i administracyjnych oraz przepisywań na maszynie **E. Lwowskiego** Sosnowiec, Warszawska 6 I-sze piętro 6457

W DNIACH 14, 15 i 16 odbędzie się w Restauracji Ryszarda Szczerka — świniobicie, na które uprzejmie zaprasza Sz. Gości Ryszard Szczerek, mistrz sztuki kulinarnej, Sosnowiec, Krzywa 1. 6678

POSZUKUJĘ koncesji na skład wódek na terenie Będzina Wiadomość: Filia Kurjera Będzin. 6694

KRAWCOWA przyjmuje roboty pierwszorzędnych domów, na żądanie wyjeżdża. Będzin, Kościuszki 102 Szostakiewiczowa.

KSIĘGARNIA sprzedaż nut i materiałów piśmiennych p. f. Księgarnia Nasza pod kier. W. Regulskiej z dniem 15 bm. przeniesiona została z ul. Warszawskiej Nr. 6 na ul. 3 Maja Nr. 14 vis a vis Adrii. Wypożyczalnia książek na miejscu. 6256

PRACOWNIA kołder przyjmuje zamówienia z własnych i powierzonych materjałów oraz stare kołdry przerabia Sosnowiec. 3-go Maja 5. w podwórzu. Marja Grudniewiczowa. 5479

GABINET KOSMETYCZNY

„URODA“

WŁADYSŁAWY WNUKOWEJ

dyplom. kosmet.

Sosnowiec, 3-go Maja 15. Tel. 6-22-62

zapobiega wszelkim defektom cery pielęgnuje, doskonali urodę kobiecą stosuje zabiegi kosmetyczne najwyższem; środkami i najnowszą metodą ostatnich zdobyczy w dziedzinie kosmetyki.

PORADY BEZPŁATNIE

B. Felczer Szpitala św. Łazarza w Warszawie H Rudziński przyjmuje w godzinach od 18 - 20. Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki Nr. 2. 2141

WSPÓLNIK z kapitałem 6—7 tysięcy i współpracą poszukiwany do dobrego interesu. Wiadomość w Administracji. 6735

MŁODA inteligentna, pani pragnie poznać Panią — Francuzkę lub Pana — Francuza dla konwersacji francuskiej wzamian za polską. Zgłoszenia Administracja— dla „Pani“. 6704

OSOBA inteligentna znająca się na kuchni zajmie się domem u kulturalnego starszego pana. Dąbrowa, Kołłątaja 7 m. 1, dla pani S. 6744

WSPÓLNIKA kapitał ponad 5000 — współpraca, poszukuję do hurtowego przedsiębiorstwa wprowadzonego branży spożywczej z zastępstwem. — Kapitał zabezpieczony. Zgłoszenia piśmienne: „Kurjer“ Dąbrowa pod „Rozwój“. 6745

DAM posadę za wypożyczenie 300 zł. Pierwszeństwo panienki, które ukończyły szkołę powszechną. Wynik rysunków bardzo dobry. — Wiadomość „Kurjer Zachodni“ Będzin. 6750

RABKA - ZDRÓJ pierwszorzędny pensjonat „Opatrzność“. Centralne ogrzewanie, garaż. Ceny niskie. Poleca: M. Adraszowa. 6015

CHRZEŚCIJAŃSKA pracownia zegarmistrzowsko - jubilerska przyjmuje wszelkie reperacje, przeróbki. Skrzypce, gitary, akordium — sprzedam. Sosnowiec, 1 Maja, Rutkowski. 6728

ZADOWOLENIEM każdej wytwornej Pani jest posiadanie eleganckiej sukni — nowootwarta Pracownia Damska „Władysława“ (Sosnowiec, Małachowskiego 24, Hale Rozwoju) W. Łobozińskiej absolwentki kursów zagranicznych i b. instruktorki szkół zawodowych wykonuje według najnowszych żurnali paryskich eleganckie suknie oraz wszelkie okrycia damskie i dziecinne. Ceny przystępne 6714

BIURO PISANIA PODAŃ do władz administracyjnych i przepisywań maszynowych Karola Stankiewicza zostało przeniesione na ulicę 3 Maja Nr. 18 m. 1. Czynne od 9 do 18-ej codziennie. 6787

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO i SPRZEDAŻ

SKÓRKI
futerkowe przyjmujemy do wyprawy Fr. Molicki, Sosnowiec — sklep wprost dworca. 6580

WAPNO
budowlane w bryłach pierwszego gatunku, tłuste o dużej wydajności. — Wapiennik: „BRYNICA", Sosnowiec, ul. 3-go Maja 5. telefon 62639. 6264

MAGAZYN MÓD „WIKTORIA"
Sosnowiec, ul. 3-go Maja 25. Poleca na sezon jesienny kapelusze damskie w najmodniejszych fasonach po cenach b. przystępnych.

Pokost
farby, lakiery, pendzle szczotki, mydła i t. d. po cenach najniższych poleca: Fr. Pietranek, Sosnowiec, Mościckiego 15 (vis a vis kościoła). 6147

TAPCZANY
otomany, kozetki, materace. Wszelkie reperacje, poleca Zakład Tapicerski J. Malinowskiego Sosnowiec, Mariacka 7. 6173

KAFLE
białe, kolorowe, cegła szamotówka, płyty piekarskie, posadzki, przybory do pieców oraz piece przenośne sprzedaje najtaniej Fiszel, Sosnowiec, Mościckiego 28. Cena kafla 20 gr. 6429

SINGERA
maszyny do szycia jak nowe ręczna 35 zł., nożna 65 zł., gabinetowa 190 zł., męska 100 zł. Nowe „Rastgasera" 160 zł. „Omega" 130 zł. Sosnowiec, 3-go Maja 11-a Oderberg. 6395

MIÓD
prawdziwie pszczeli — gwarantowanej jakości w wiaderkach 5 kg. jasny lipcowy za zł. 12.00 ciemniejszy leczniczy zł. 9.50 wysyła sklep pszczelniczy Felicji Śliziukowej, Baranowicze, Sosnowa 26. 6873

KUPIĘ
pianino, dobrej marki, mało używane. Zgłoszenia piśmienne do Administracji pod „Planino". 6695

PIANINO
Arnolda Fibigera koncertowe, stoły restauracyjne tanio sprzedam Sosnowiec, Narutowicza 6. Hadra. 6678

Wata
do uszczelniania okien i balkonów. Uszczelniacze GUMOWE i wojłokowe poleca:
„SIŁA"
Sosnowiec Hale Rozwoju. Filia: Pogoń — ul. Będzińska, telef. 62-504. 6262

KAFLE
wyborowe, płytki ścienne glazurowane, cegła szamotowa, płyty piekarskie gwarantowane, wapno gaszone, koks oraz wszelkie przybory do pieców sprzedaje po cenach konkurencyjnych: Zajdler, Stary Sosnowiec, Stara 4, tel. 62365. 6665

Czapki, parasole, śniegowce kalosze, pulowery, rękawiczki
skórkowe oraz wszelką galanterię damską, męską i dziecinną poleca na sezon zimowy — Ceny zniżone
Zygmunt Prószyński
Sosnowiec, Modrzejowska 5. (Hale Rozwoju) 6589

NOWOCZESNY
prawie nowy, pokój męski i kluby kryte skórą sprzedam tanio. Piłsudskiego 46 m. 20. 6698

SPRZEDAM
nową maszynę do szycia bębenkową. Czeladź Nowa Kolonia Nr. 4-a. 6703

DO SPRZEDANIA
plac narożny z zabudowaniami gospodarczymi o przestrzeni 42 prętów. Blisko przystanku tramwajowego Wiadomość — Sosnowiec Dzika 8. 6676

Za Pożyczki Państwowe
Zegary, Zegarki, Budziki, Platery, Mandoliny, Skrzypce — Jakubiński, Sosnowiec, Modrzejowska 39. 6701

TARTAK
Sosnowiec, Dziewicza 18 telefon 626-15 poleca trociny w każdej ilości. 6698

DOMEK
składający się z 3 pokoi z kuchnią z wygodami do wynajęcia. — Zgłoszenia: Ludwika Mierosławskiego Nr. 2 J. Biały. 6700

Encyklopedję
Trzaski w 5 tomach okazyjnie kupi zaraz księgarnia „Polonia" Sosnowiec Hale „Rozwoju" Tel. 615-36. 6702

KUPIĘ
urządzenie sklepowe — Wiadomość Sosnowiec, skrytka Nr. 300. 6685

OGŁOSZENIE
Częstochowa, Kamienica nowa dwupiętrowa z wszelkimi wygodami 30 pokoi, sklepy dochód 14.000, cena 115.000, wpłata 45.000. Kamienica nowa komfortowa, dochód 8.250, — cena 75.000, wpłata 35.000. Młyn turbinowo - motorowy handlowo gospodarczy, 3 pary walcy, obszar 23 mórg w miasteczku przy szosie, cena 55.000, drugi młyn wodny 85.000, trzeci młyn 30.000, wpłata 15.000, wielki wybór kamienic, domów, will, młynów, majątków ziemskich, poleca do sprzedania Starkiewicz Częstochowa, Wilsona 34, tel. 12.21. 6686

ZAKŁAD
Wyrobów Drzewnych Dąbrowa. Sienkiewicza 27 poleca różne trzonki, drzewo dębowe, akacjowe, jesionowe, grabowe. 6745

PIANINO
słynnej marki „Feurich" sprzedam okazyjnie zaraz. Pyrzyk Grodziec, Konopnickiej 17 6751

W SOSNOWCU
ul. Mariacka 8 został otwarty sklep z materiałami i dodatkami krawieckimi. J. Jarmundowicz. Ceny przystępne. 6729

OKAZYJNIE
sprzedam elegancki pokój jadalny i tapczan. Prosta 12 m. 19 6733

DOM
nowy dochodowy zeszłoroczny dwa piętra, 24 ubikacji, wygody, ogród, sprzedam zaraz Moniuszki 2a. 6724

SPRZEDAŻ
Parcela Wisła 3000 metrów 7.500 złotych. — Dom Pogoń, ogród 20 ubikacji 22.000. Dom Olkusz nowy, frontowy plac 27.000. Domek nowy Środula ogródek 8.000 i majątki rolne i miejskie korzystnie do kupna. Sosnowiec, Mościckiego 12, biuro tel. 62.544. 6712

SPRZEDAM
zaraz dom bardzo solidny dwu-piętrowy. — Wiadomość Administracja. 6674

LOKALE

POKÓJ
umeblowany frontowy, z osobnym wejściem do wynajęcia. 3 Maja 11 m. 8. 6692

DO WYNAJĘCIA
2 pokoje kuchnia przedpokój Sosnowiec, ulica Owsiana 10a. 6726

DUŻY POKÓJ
słoneczny, umeblowany z przedpokojem, z osobnym wejściem, może być i 2-ch panów. Piłsudskiego 14a m. 4. 6727

POKÓJ
umeblowany frontowy z osobnym wejściem do wynajęcia. 3-go Maja 11 m. 8. 6692

LOKAL
handlowy na ładny sklep lub biuro w centrum Będzina do odstąpienia z urządzeniem lub bez. Zgłoszenia pisemne do „Kuriera Zachodniego" pod „Nowoczesny lokal". 6749

DO WYNAJĘCIA
w nowym domu mieszkanie 2-u pokojowe ze wszelkimi wygodami— Orla 5, dozorca wskaże Telefon 61-281. 6743

MAŁŻEŃSTWO
bezdzietne poszukuje 2 pokojowego mieszkania z wygodami. Zgłoszenia do Administracji pod „S. Z." 6699

POKOIK
umeblowany z wygodami, oddzielnym wejściem odnajmę urzędniczce. Sosnowiec, Leszno 14 m. 3 od godz. 4—7 wieczorem. 6697

POSZUKUJĘ
trzy pokoje z kuchnią, wygody. Zgłoszenia w Administracji pod „A" 6671

POKOJU
z kuchnią w śródmieściu Sosnowca poszukuję. Zgłoszenia do Administracji pod „S. W." 6703

DO WYNAJĘCIA
lokal 3 i 4-ro pokojowy w nowym domu, wygodami od 1 grudnia. Sosnowiec, Staropogońska 16. 6741

DO WYNAJĘCIA
3 pokoje kuchnia — wszystkie wygody w nowym domu. Sosnowiec, Piłsudskiego 16 6732

5 POKOI
z wygodami, front III piętro do wynajęcia— Warszawska 6. 6736

3 POKOJE
z kuchnią i wygodami w nowym domu do wynajęcia. Sucha 24 (obok bloków). Wiadomość mieszkanie 9. 6713

MIESZKANIA
staniały o 25% w Spółdzielni Mieszkaniowej „Legionowo" w Dąbrowie Górniczej. Wiadom. 66 w Administracji. 6743

DO WYNAJĘCIA
pokój przyzwoicie umeblowany, z całodziennym utrzymaniem. Mariacka 4, Gospodarz. 6734

JEST DO WYNAJĘCIA mieszkanie czteropokojowe z używalnością ogrodu i do wydzierżawienia duży ogród warzywny. Wiadomość Będzin ul. Sienkiewicza 25. 6693

DO WYNAJĘCIA
w nowym domu pokój kawalerski umeblowany z oddzielnym wejściem. Orla 5, dozorca wskaże, telefon 61-281. 6742

DO WYNAJĘCIA
1 pokój umeblowany z wygodami — łazienką, ul. Wawel 12, Glimana. 6715

3 POKOJE
z wygodami do wynajęcia. Żeromskiego 12, tel. 61-295. 6512

DUŻY
pokój z kuchnią z wygodami do wynajęcia od zaraz. Limanowskiego 35. 6675

3 POKOJE
z kuchnią, wszelkie wygody od 1-go stycznia. Sosnowiec, Miła 6 Wiadomość u gospodarza. 6618

3 POKOJE
z kuchnią, wygodami do wynajęcia od 1 grudnia w nowym domu. Orla 5-b. 6708

POSZUKUJĘ
pokoju umeblowanego z wygodami i oddzielnym wejściem. Dzielnica ul. Piłsudskiego i boczne. Oferty z podaniem ceny pod „Technolog" 660.

3 POKOJE
z kuchnią do wynajęcia. Mariacka 10. 666

ODNAJMĘ
pokój umeblowany wygody, z utrzymaniem lub bez. Sosnowiec, Piłsudskiego 108. 6677

POSADY i PRACE

SŁUŻĄCA
potrzebna na stałe Sosnowiec, ul. Prosta 1a m. 12. 6725

HAFCIARKI
ręczne kolorowe poszukiwane natychmiast— Suszek, Targowa 4 Sosnowiec. 3123

ZARAZ
potrzebny inteligentny dobrej prezencji, — wiek 28—30 biegle piszący na maszynie — „Remington". Wynagrodzenie prowizja. — Oferty, krótki życiorys pod „Wytrwały" do Kuriera. 6679

DO LEKKIEJ
pracy reprezentacyjnej przyjmę dwóch panów Sosnowiec, Kamienna 6. m. 21. 6682

AKWIZYTORZY
w całej Polsce dobrze wprowadzeni w sferach urzędniczych poszukiwani do sprzedaży aparatów radiowych za Pożyczki Państwowe. Wysoka prowizja. Radio-Phonet, Gdynia, Świętojańska 50. 6562

WYCHOWAWCZYNI
dzieci z ukończonym Seminarjum z dziesięcioletnią rutyną b. dobrymi świadectwami— poszukuje miejsca do dzieci w dobrym domu Wiadomość w Administracji. 6671

CHŁOPIEC
do biura na praktykę potrzebny z ukończoną szkołą powszechną — Firma Słotta i Służałek Sosnowiec, Piłsudskiego 54. 6727

POTRZEBNA
wykwalifikowana ekspedientka do wędliniarni Goska, Będzin, Czeladzka 4. 6669

ZDOLNEGO
czeladnika meblowego przyjmie pracownia stolarska. Sosnowiec, ul. Prez. Mościckiego 15. 670.

FRANCUZKA
wychowawczyni lub rep. emigrantka z Francji do ośmioletniego chłopca potrzebna od zaraz Zgłoszenia do Administracji Kuriera Zachodniego pod „Francuzka" 6700

Nauka i Wychowanie

FRANCUZKA
Paryżanka udziela korepetycji i konwersacji języka francuskiego — ul. Mościckiego 19 m. 11 (parter) 6663

KROJU
nowoczesnego na materiałach nauczę pod gwarancją, cena niska Dąbrowa, Krótka 5 — Tuszyńska. 674

ZGUBIONE DOKUMENTY

ZGUBIONO
dowód osobisty kolejowy Nr. 78203, wydany przez Dyrekcję Warszawską Józef Wnuk Łazy. 6719

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4 Tel. 61664. Skrytka pocztowa 62. Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61073
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 60 gr.; w tekście 45 gr.; za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 — 30 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt przed tekstem i w tekście 70 mm., za tekstem 35 mm.; w niedziele i święta 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA. Po 10 wyrazów w każdem kosztują:
30 drobnych ogł. 20 zł.
20 drobnych ogł. 13.00 zł.
10 drobnych ogł. 7.00 zł.
5 drobnych ogł. 4.00 zł.
Za każdy wyraz dodatkowy dolicza się po 5 g.

Oddziały „Kurjera Zachodniego": BĘDZIN, Małachowskiego 7. — DĄBROWA GÓRNICZA, Krótka 11. — GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego. — KIELCE, Sienkiewicza 42. ŁAZY, Władysław Jaworski. — OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego. — STRZEMIESZYCE, księgarnia W. Bagińskiej. — ZAWIERCIE, 3-go Maja 29. — ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. — ŻARKI, Fr. Cacoń. — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. — PILICA, rynek, Jaworski. — CZELADŹ, Wieczorkowa, Staszica 27.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU PIŁSUDSKIEGO 4 — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.